

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md

Nr. 03/2870 din 7 aprilie 2023

**Ministerul Finanțelor
Procuratura Generală
Consiliul Superior al Procurorilor
Oficiul Avocatului Poporului
Centrul Național Anticorupție**

În temeiul pct. 201 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, potrivit căruia „[î]n cazul în care o autoritate/instituție publică a exprimat obiecții în privința proiectului anunțat, autorul, după analiza acestora, transmite sinteza, cu argumentările respective, și proiectul definitivat (însoțit de nota informativă) tuturor participanților la avizare, inclusiv celor care au comunicat absența obiecțiilor”, solicităm examinarea și avizarea repetată a *proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor)*, înregistrat la Cancelaria de Stat cu numărul unic **149/MJ/2023**.

Avizele urmează a fi prezentate în format electronic la adresa secretariat@justice.gov.md și adriana.dodon@justice.gov.md până la **11 aprilie 2023**.

În același context, în temeiul art. 35 din *Legea nr. 100/2017* solicităm Centrului Național Anticorupție efectuarea, în termeni proximi, a expertizei anticorupție asupra proiectului de lege.

Anexe:

1. Proiectul de lege - 11 file;
2. Nota informativă - 10 file;
3. Sinteza obiecțiilor și propunerilor - 34 file;
4. Analiza de impact în procesul de fundamentare – 11 file.

Ministru

Veronica MIHAILOV-MORARU

Ex.: Adriana Dodon
Email: adriana.dodon@justice.gov.md
Tel.: 022-20-14-27

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____

**privind aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea
unor acte normative (*îmbunătățirea mecanismului de selecție,
evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor*)**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (*îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor*).

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Ministrul finanțelor

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea unor acte normative *(îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor)*

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – În anexa la Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.194–196, art.637), cu modificările ulterioare, la poziția „Președinte, membru al Consiliului Superior al Procurorilor cu activitatea de bază în Consiliu” se completează cu cuvintele „inspector din Inspecția procurorilor”.

Art. II. - Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 69–77, art. 113) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În tot cuprinsul legii, cuvintele „Colegiul pentru selecția și cariera procurorilor” la orice formă gramaticală se substituie cu cuvintele „Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor” la forma gramatical corespunzătoare.

2. În tot cuprinsul legii, cuvintele „Colegiul de evaluare a performanțelor procurorilor” la orice formă gramaticală se substituie cu cuvintele „Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor” la forma gramatical corespunzătoare.

3. La articolul 6 alineatul (3) litera a), după cuvintele „cu Constituția” se completează cu cuvintele „jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului,”

4. Articolul 23 alineatul (2):

litera c) se abrogă;

litera f) se abrogă;

5. La articolul 27¹ alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Interimatul funcției încetează de drept la numirea în funcție a învingătorului concursului organizat de Consiliul Superior al Procurorilor în

condițiile art. 24 din prezenta lege. Interimatul funcției nu poate dura mai mult de 6 luni.”

6. La articolul 29 alineatul (2) cifra „4” se substituie cu cifra „5”.

7. Articolul 38:

litera a) se completează cu textul „prevăzute la art. 6 alin. (3) din prezenta lege”

litera b) va avea următorul cuprins:

„b) emiterea actului procedural prin care, intenționat sau din neglijență gravă, au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor fizice sau juridice, garantate de Constituția Republicii Moldova și de tratatele internaționale privind drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte;”;

se completează cu literele b¹⁾ și b²⁾ cu următorul cuprins:

„b¹⁾ nerespectarea în mod repetat din motive imputabile procurorului și fără să existe o justificare rezonabilă a dispozițiilor legale privitoare termenele de îndeplinire a acțiunilor de procedură ori întârzierea repetată în efectuarea acestora;”

b²⁾ nerespectarea regulilor privind confidențialitatea urmăririi penale;

la litera c), cuvintele „pentru soluționarea oricărei chestiuni” se substituie cu cuvintele „fie pentru soluționarea unor cereri, pretinderea sau acceptarea rezolvării intereselor personale sau ale altor persoane, fie în scopul obținerii de foloase necuvenite;”;

litera e), se abrogă;

la litera f) cuvintele „prestigiului Procuraturii sau care încalcă Codul de etică al procurorilor” se substituie cu cuvintele „sau prestigiului Procuraturii;”;

se completează cu litera f¹⁾ cu următorul cuprins:

„f¹⁾ încălcarea Codului de etică al procurorilor;”.

8. Articolul 40:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Procurorul poate fi tras la răspundere disciplinară în baza sesizării privind faptele ce pot constitui abateri disciplinare depusă în termen de cel mult 3 ani de la data comiterii abaterii disciplinare.”;

la alineatul (2), prima propoziție, se exclude.

9. Articolul 52 se abrogă.

10. Articolul 54:

la alineatul (2) cifra „24” se substituie cu cifra „12”;

se completează cu alineatul (3¹⁾ cu următorul cuprins:

„(3¹⁾ Delegarea se dispune ținând cont de motivele pe care se întemeiază propunerea delegării, specializarea procurorului, situația funcțiilor ocupate, a funcțiilor vacante sau temporar vacante și a celor care urmează a deveni vacante atât la procuratura de la care se solicită delegarea cât și la cea unde se propune delegarea,

datele statistice din ultimele 12 luni privind volumul de lucru și încărcătura efectivă pe procuror.”

alineatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) La expirarea termenului pentru care a fost detașat, procurorul preia funcția deținută anterior până la detașare sau, cu consimțământul său, i se oferă o altă funcție de procuror vacantă ori echivalentă cu cea deținută până la detașare, cu condiția că corespunde cerințelor pentru funcția vacantă și că aceasta nu constituie o promovare în raport cu funcția deținută până la detașare.”

11. La articolul 69:

la alineatul (1), cifra „13” se substituie cu cifra „10”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Din Consiliul Superior al Procurorilor face parte de drept Procurorul General.”

12. La articolul 71 alineatul (1):

cifra „4” se substituie cu cifra „2”;

se completează cu o propoziție cu următorul cuprins:

„Președintele Consiliului Superior al Procurorilor nu poate fi reales.”

13. La articolul 73 alineatul (1), cifra „4” se substituie cu cifra „6”, iar cuvântul „două mandate consecutiv” se substituie cu cuvintele „pentru două mandate”.

14. Articolul 76:

alineatul (1) se completează cu literele k)-m) cu următorul cuprins:

„k) în caz de absență nemotivată la mai mult de trei ședințe consecutive sau de la cinci ședințe în decursul unui an calendaristic;

l) în caz de dispunere de către instanța de judecată, prin hotărâre irevocabilă, a confiscării averii nejustificate;

m) în cazul nedeunerii declarației de avere și interese personale sau refuzului de a o depune, în condițiile art. 27 alin. (8) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate;”

se completează cu alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) Membrul Consiliului Superior al Procurorilor în privința căruia a fost pornită urmărirea penală pentru infracțiuni care se pedepsesc cu închisoarea poate fi suspendat din funcție de către Consiliul Superior al Procurorilor, cu votul majorității membrilor Consiliului. Dacă vinovăția nu a fost probată sau dacă a fost pronunțată o sentință de achitare ori de încetare a procesului penal pe motiv de reabilitare, suspendarea din funcție încetează.”

15. Articolul 77:

la alineatul (7), cuvintele „toți membrii prezenți în ședință” se substituie cu cuvintele „președintele ședinței”;

16. Articolul 81 alineatul (1), cuvintele „și a colegiilor sale” se substituie cu cuvintele „ Inspecției procurorilor și a colegiilor sale.”.

17. Articolul 82:

litera a) va avea următorul cuprins:

„a) Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor;”

litera b) se abrogă;

se completează cu litera d) cu următorul cuprins:

„d) Inspecția procurorilor.”

18. Articolul 83:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor este constituit din 9 membri, după cum urmează:

a) 6 sînt aleși de Adunarea Generală a Procurorilor din rîndul procurorilor, dintre care unul ales din rîndul procurorilor Procuraturii Generale, unul din rîndul procurorilor procuraturilor specializate și patru din rîndul procurorilor procuraturilor teritoriale;

b) 3 sînt aleși de către Consiliul Superior al Procurorilor, prin concurs public, din rîndul reprezentanților societății civile.”;

se completează cu alineatele (1¹) și (1²) cu următorul cuprins:

„(1¹) Colegiul de disciplină și etică este constituit din 7 membri, după cum urmează:

a) 5 sînt aleși de Adunarea Generală a Procurorilor din rîndul procurorilor, dintre care unul ales din rîndul procurorilor Procuraturii Generale, unul din rîndul procurorilor procuraturilor specializate și trei din rîndul procurorilor procuraturilor teritoriale.

b) 2 sînt aleși de către Consiliul Superior al Procurorilor, prin concurs public, din rîndul reprezentanților societății civile.

(1²) Din componența colegiilor nu pot face parte Procurorul General, adjunctii Procurorului General și procurorii-șefi ai procuraturilor specializate.”;

la alineatul (2) prima propoziție va avea următorul cuprins:

„Sînt considerați aleși membri ai Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor primii 6 procurori și, respectiv, membri ai Colegiului de disciplină și etică primii 5 procurori care au acumulat cel mai mare număr de voturi la Adunarea Generală a Procurorilor.”;

la alineatul (4), cuvintele „și au promovat evaluarea integrității în modul și condițiile stabilite pentru candidații la funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor.” se exclud;

la alineatul (7) după textul „art. 76” se completează cu textul „sau la numirea în una din funcțiile menționate la alin. (1²).”

la alineatul (11) ultima propoziție va avea următorul cuprins:

„Sarcina de lucru a procurorilor, membri ai colegiului se reduce cu cel puțin 50%. În funcție de volumul și complexitatea activității în cadrul colegiului, sarcina

de lucru a procurorilor poate fi redusă în proporție mai mare, în modul stabilit de Procurorul General.”

se completează cu alineatul (11¹) cu următorul cuprins:

„(11¹) Membrii colegiului beneficiază, pentru fiecare ședință la care participă, de o indemnizație echivalentă cu a zecea parte (1/10) din salariul președintelui Consiliului Superior al Procurorilor, dar nu mai mult decât pentru 4 ședințe pe lună.”

19. La articolul 84 alineatul (5), textul „5 membri ai colegiului.” se substituie cu textul „2/3 din membrii colegiului.”

20. La articolul 85 alineatul (1), cuvintele „de către toți membrii colegiului prezenți la ședință” se substituie cu cuvintele „de către președintele colegiului” iar propoziția „Hotărârile privind evaluarea procurorilor nu se publică, însă rezultatele evaluării sînt date publicității.” se exclude.

21. Articolul 87 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 87.** Competențele Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor

(1) Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor are următoarele atribuții:

a) examinează dosarele candidaților la funcția de procuror, actele prezentate de către candidați și cele referitoare la candidați;

b) examinează dosarele și actele prezentate de procurorii care solicită numirea în funcția de procuror-șef sau adjunct al procurorului-șef ori promovarea într-o funcție superioară;

c) organizează și desfășoară interviuri cu participanții la concurs;

d) oferă punctaj participanților la concurs;

e) stabilește programul de evaluare a activității procurorilor;

f) examinează dosarele procurorilor supuși evaluării, actele prezentate de către aceștia și actele referitoare la aceștia;

g) organizează și desfășoară interviuri cu procurorii supuși evaluării;

h) adoptă hotărâri motivate cu privire la rezultatele aprecierii candidaților;

i) adoptă hotărâri cu privire la procurorii supuși evaluării;

j) are alte atribuții prevăzute de lege sau de regulamentele aprobate de Consiliul Superior al Procurorilor.

(2) Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor examinează, în termen de cel mult 3 luni, materialele prezentate de secretariatul Consiliului Superior al Procurorilor.”

22. Articolul 88 se abrogă.

23. Se completează cu articolele 89¹ și 89² cu următorul cuprins:

„**Articolul 89¹.** Inspecția procurorilor

(1) Inspecția procurorilor dispune de autonomie funcțională și este constituită din 9 inspectori.

(2) Durata mandatului de inspector este de 6 ani. Inspectorul poate fi numit doar pentru un singur mandat.

(3) În funcția de inspector este numită persoana, aleasă prin concurs public, care întrunește următoarele condiții:

- a) deține diplomă de licențiat în drept sau echivalentul acesteia;
- b) are o vechime în specialitatea juridică de cel puțin 10 ani;
- c) nu i-a fost, anterior, constatată vinovăția pentru săvârșirea unei infracțiuni;
- d) se bucură de o reputație ireproșabilă în condițiile stabilite la art. 20 alin.

(2).

(4) Concursul pentru selectarea inspectorilor este organizat de Consiliul Superior al Procurorilor. Procedura de organizare și desfășurare a concursului se stabilește printr-un regulament aprobat de Consiliul Superior al Procurorilor.

(5) În funcția de inspector nu pot fi numiți procurori în funcție.

(6) Inspecția procurorilor este condusă de către un inspector-șef numit în urma unui concurs public. Concursul se organizează de către Consiliul Superior al Procurorilor, în baza unui regulament, care se publică pe pagina web oficială a consiliului.

(7) Structura și atribuțiile Inspecției procurorilor sînt stabilite prin regulament aprobat de Consiliul Superior al Procurorilor, care se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor.

(8) În exercițiul atribuțiilor sale, inspectorii beneficiază de garanțiile de independență și inviolabilitate similare cu cele ale procurorilor.

(9) Inspecția procurorilor are următoarele competențe:

a) efectuează verificarea activității organizatorice a procurorilor și procuraturilor;

b) examinează sesizările cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare;

c) se autosesizează cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare;

d) prezintă dosarul disciplinar în fața Colegiului de disciplină și etică, a Consiliului Superior al Procurorilor și a instanțelor de judecată cu dreptul de a contesta în condițiile legii hotărârile pronunțate;

e) efectuează, la solicitarea Consiliului Superior al Procurorilor, verificări privind independența și reputația procurorilor;

f) studiază temeiurile respingerii de către Președintele Republicii Moldova a candidaturii propuse de Consiliul Superior al Procurorilor pentru numirea în funcția de Procuror General, sau după caz, în funcția de Procuror General interimar, cu prezentarea unei note informative Consiliului Superior al Procurorilor.

g) prezintă Consiliului Superior al Procurorilor raportul anual cu privire la activitatea sa, care se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor;

h) are alte atribuții prevăzute de legislație sau regulamentele de activitate.

(10) Inspectorul-șef al Inspecției procurorilor îndeplinește, în principal, următoarele atribuții:

- a) conduce și coordonează activitatea inspecției și repartizează sarcinile între inspectori;
- b) repartizează aleatoriu sesizările cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare cu respectarea principiului de imparțialitate;
- c) examinează sesizările cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinar;
- d) prezintă raportul anual cu privire la activitatea inspecției;
- e) propune Consiliului Superior al Procurorilor planul de verificare a activității organizatorice a procurorilor și procuraturilor;
- f) reprezintă inspecția în relațiile interne și cele internaționale;
- g) îndeplinește orice alte atribuții prevăzute de lege sau de regulamentele Consiliului Superior al Procurorilor.

(11) Volumul, metodele, temeiurile și procedura de verificare a activității organizatorice a procurorilor și procuraturilor se aprobă de Consiliul Superior al Procurorilor.

(12) Activitatea inspectorului este supusă evaluării odată la 2 ani de către Consiliul Superior al Procurorilor. Procedura și criteriile de evaluare sunt stabilite prin regulament.

(13) Condițiile și modul de salarizare a inspectorilor și inspectorului-șef se stabilește conform legislației privind sistemul de salarizare în sectorul bugetar.

(14) Asigurarea tehnico-materială a activității inspecției procurorilor se efectuează de Consiliul Superior al Procurorilor în conformitate cu legea bugetului.

Articolul 89². Răspunderea inspectorului din Inspecția procurorilor

(1) Inspectorul poartă răspundere pentru acțiunile sau inacțiunile sale săvârșite în exercitarea mandatului, în conformitate cu prezenta lege și art. 23 din Legea nr.199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcție de demnitate publică.

(2) Procedura disciplinară în privința inspectorului poate fi pornită în baza sesizării inspectorului-șef, a membrului Consiliului Superior al Procurorilor, a membrului Colegiului de disciplină și etică, a procurorului sau a asociației profesionale a procurorilor. Cerințele de formă și conținut ale sesizării prevăzute la art. 44 se aplică în mod corespunzător.

(3) Constituie abatere disciplinară a inspectorului:

- a) imixtiunea în activitatea procurorilor sau intervențiile de orice natură pentru soluționarea unor cereri, pretinderea sau acceptarea soluționării intereselor personale sau ale membrilor familiei altfel decât în limitele prevederilor legislației în vigoare;
- b) desfășurarea activităților cu caracter politic;
- c) încălcarea, din motive imputabile, a termenelor de examinare a petițiilor aflate în procedură sau încălcarea normelor legislației;

d) încălcarea prevederilor legislației referitoare la obligativitatea depunerii declarației cu privire la venituri și proprietate și a declarației de interese personale;

e) refuzul nejustificat de a îndeplini o atribuție de serviciu;

f) absențele nemotivate de la serviciu, dacă acestea au afectat activitatea inspecției procurorilor;

g) atitudinea nedemnă față de participanți în cadrul procesului disciplinar;

(4) În condițiile legii, inspectorului îi pot fi aplicate următoarele sancțiuni disciplinare:

a) avertisment;

b) mustrare;

c) eliberare din funcția de inspector.

(5) Inspectorul este în drept să prezinte explicații pe marginea abaterii disciplinare.

(6) Sancțiunea disciplinară se aplică prin hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor.

(7) Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor prevăzută la alin. (6) din prezentul articol poate fi contestată în condițiile prevăzute la art. 79.”

24. La articolul 90, alineatul (4) se abrogă.

Art. III. - Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 441–447, art. 715), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

În anexa nr. 3, în tabelul 2:

poziția A2024 se exclude;

poziția A2050 se exclude.

În anexa nr. 4, în tabelul 1 la compartimentul „Consiliul Superior al Procurorilor” se completează cu pozițiile B..... cu următorul cuprins:

B..	Inspector-șef din Inspecția procurorilor	108	9,37
B...	Inspector din Inspecția procurorilor, cu vechimea în muncă în specialitate juridică de peste 12 ani	106	8,98
B...	Inspector din Inspecția procurorilor, cu vechimea în muncă în specialitate juridică de la 7 la 12 ani	104	8,62

Art. IV. – Articolul 2 alineatul (1) din Legea nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 72, art. 103), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

litera f) va avea următorul cuprins: „f) Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor”;

litera g) se abrogă.

Art. V. - (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Mandatul membrilor Colegiului pentru selecția și cariera procurorilor și a Colegiului pentru evaluarea performanțelor procurorilor încetează de drept.

(3) Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor își începe activitatea după selectarea de către Consiliul Superior al Procurorilor și Adunarea Generală a Procurorilor a tuturor membrilor colegiului.

(4) Procedurile de evaluare a procurorilor aflate în derulare la momentul intrării în vigoare a prezentei legi se suspendă, și urmează a fi reluate de noua componență a Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor.

(5) Candidații care până la intrarea în vigoare a prezentei legi au depus dosarele pentru participare la concursurile pentru ocuparea funcțiilor vacante de membru al Colegiului pentru selecția și cariera procurorilor urmează să confirme în scris, în termen de 5 zile disponibilitatea de a participa la concursul prevăzut la alin. (6) lit. a).

(6) În perioada aplicării Legii nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, suplimentar condițiilor prevăzute la art. 69 alin. (6) și (7) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, candidaților la funcția de membru al Colegiului li se aplică criteriul promovării evaluării integrității

(7) Consiliul Superior al Procurorilor:

a) în termen de 5 zile de la data publicării a prezentei legi va anunța concursul pentru ocuparea funcțiilor de membru în Colegiu;

b) în termen de 5 zile de la data publicării a prezentei legi va convoca Adunarea Generală a Procurorilor pentru alegerea membrilor Colegiului;

c) în termen de 5 zile de la data publicării a prezentei legi va organiza concursul pentru numirea în funcție a inspectorilor din cadrul Inspecției procurorilor;

d) în termen de 1 lună de la data publicării prezentei legi va adopta actele normative prevăzute de prezenta lege și va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta;

e) va transmite spre examinare Comisiei de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, create prin Legea nr. 26/2022 dosarele tuturor candidaților la funcția de membru al Colegiului;

(8) Modificările de la art. 69 din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură intră în vigoare la alegerea a cel puțin 2/3 din membrii Consiliului Superior al Procurorilor în condițiile Legii nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

(9) Mandatul de președinte al Consiliului Superior al Procurorilor în funcție la data intrării în vigoare a prezentei legi se prelungește, prin extindere, până la ocuparea funcției de membru de către succesorul de competență în condițiile Legii nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

(10) Procuratura Generală în termen de 1 lună de la data publicării prezentei legi va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

(11) Procurorul Generală în termen de 5 zile de la data publicării prezentei legi va iniția procedura de preavizare a inspectorilor din cadrul Inspecției procurorilor în corespundere cu prevederile Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și ale legislației muncii.

(12) Procedurile disciplinare aflate în derulare la data intrării în vigoare a prezentei legi se suspendă, și urmează a fi reluate de noua componentă a Inspecției procurorilor.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a
procurorilor)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (*îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor*) a fost elaborat de Ministerul Justiției.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

O justiție independentă, imparțială, echitabilă și eficientă constituie un punct de reper a unui stat de drept. Încrederea în sectorul justiției reprezintă o condiție esențială pentru dezvoltarea cu adevărat a unei societăți democratice în care supremația legii și respectarea drepturilor și a libertăților omului reprezintă valori supreme garantate. Continuă să constituie o prioritate și asigurarea independenței corpului de procurori, și fortificarea capacităților Consiliului Superior al Procurorilor (în continuare – CSP) și a activității colegiilor sale, precum și revizuirea componenței CSP, în special a membrilor de drept, potrivit recomandărilor GRECO. CSP, fiind garantul independenței și al imparțialității procurorilor, trebuie să dispună de totalitatea instrumentelor necesare pentru realizarea sarcinilor sale. În acest sens, urmează a fi revăzut conceptul de funcționare a unor mecanisme care, în prezent, nu constituie parte structurală a CSP (de exemplu, Inspekția procurorilor).

În partea ce ține de asigurarea independenței procurorilor, Consiliul Consultativ al Procurorilor Europeni (CCPE), în Avizul nr. 9, a stabilit că „independența și autonomia Parchetului este un corolar esențial al independenței sistemului judiciar” și că „tendința generală de consolidare a independenței și autonomiei efective a Parchetului ar trebui încurajată”.

Exercițiul de evaluare extraordinară a procurorilor nu exclude modificarea măsurilor de eficientizare a mecanismelor ordinare de evaluare a profesionalismului acestora, care trebuie să asigure durabilitatea reformelor în sectorul justiției propuse de Guvern.

Proiectul de lege ce vizează modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură (în continuare - Legea nr. 3/2016) și a altor acte normative conexe, intervine în contextul realizării acțiunilor din Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei privind asigurarea integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025. În principal, proiectul de lege urmărește realizarea acțiunii 1.1.3. *Sporirea independenței sistemului Procuraturii și fortificarea capacităților Consiliului Superior al Procurorilor* care presupune modificarea cadrului legal privind activitatea CSP în partea ce ține de:

- componența Consiliului Superior al Procurorilor;
- durata mandatului (uniformizarea cu durata mandatului CSM);
- reducerea termenului mandatului președintelui CSP în vederea excluderii suprapunerii cu durata mandatului în calitate de membru al CSP;
- echilibrarea nivelului de salarizare a membrilor din rândul procurorilor etc;
- delimitarea clară a atribuțiilor CSP de reprezentare a corpului de procurori și de garant al independenței acestora, inclusiv ce țin de cariera procurorilor, de atribuțiile care revin Procuraturii

Generale (procesuale, de administrare, de formulare și implementare a politicilor penale ale statului);

– instituirea mecanismului de contestare a hotărârilor CSP la Curtea Supremă de Justiție, cu excluderea dublului grad de jurisdicție.”

Și în contextul executării Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2023 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 90/2023, Ministerul Justiției și-a propus să realizeze acțiunea 8.19 *Modificarea cadrului normativ în vederea consolidării colegiilor de selecție și evaluare a performanțelor procurorilor* și acțiunea 8.20 *Eficientizarea mecanismelor privind răspunderea disciplinară a procurorilor și activitatea Inspecției Procurorilor*.

În aceste condiții, la baza elaborării proiectului de lege au servit câteva studii efectuate de experții Consiliului Europei, printre care Documentul tehnic intitulat „[Revizuirea cadrului legislativ național privind răspunderea disciplinară a procurorilor în Republica Moldova](#)” și „[Revizuirea componentei și funcționalității Consiliului Superior al Procurorilor din Republica Moldova](#)”. Nu în ultimul rând, potrivit [recomandărilor GRECO din cadrul celei de-a patra runde de evaluare a Republicii Moldova](#) au fost formulate un șir de recomandări în privința procurorilor (recomandările XIV–XVIII), care așa cum se arăta în următoarele rapoarte de conformitate din 2019, 2020 și 2022 nu au fost implementate.

Principalele obiective urmărite odată cu elaborarea prezentului proiect de lege constau în:

- consolidarea independenței Inspecției procurorilor și transferarea acesteia din subordinea Procuraturii Generale în cea a CSP;
- comasarea Colegiului pentru selecția și cariera procurorilor și a Colegiului de evaluare a performanțelor procurorilor în vederea consolidării mecanismelor de selecție și evaluare a performanțelor procurorilor;
- revizuirea componentei CSP prin excluderea membrilor *ex officio* în scopul garantării obiectivității, imparțialității și transparenței;

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Fiind o instituție publică autonomă în cadrul autorității judecătorești, Procuratura contribuie la înfăptuirea justiției, la apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanei, ale societății și ale statului prin intermediul procedurilor penale și al altor proceduri prevăzute de lege. De asemenea, *Constituția Republicii Moldova* (în continuare - *Constituția*) stabilește că competențele și modul de organizare și funcționare a Procuraturii se stabilesc prin lege. Prin urmare problemele referitoare la cariera procurorilor trebuie abordate prin prisma art. 125 și 125¹ din *Constituție*. Potrivit art. 125 alin. (3) din *Constituție*, numirea, transferarea, promovarea și demiterea procurorilor ierarhic inferiori se efectuează de către Procurorul General, la propunerea Consiliului Superior al Procurorilor. Totodată, potrivit articolului 125¹ alin. (1) din *Constituție*, Consiliul Superior al Procurorilor este garantul independenței și al imparțialității procurorilor (a se vedea, *mutatis mutandis*, HCC nr. 13 din 21 mai 2020, §§ 46, 47).

Pornind de la aceste aspecte prezentăm principalele prevederi ale proiectului de lege.

A. Transferul Inspecției procurorilor din cadrul Procuraturii Generale în subordinea CSP

Potrivit art. 52 din Legea nr. 3/2016, Inspecția procurorilor este o subdiviziune a Procuraturii Generale. Inspecția procurorilor este condusă de un inspector-șef și este subordonată direct Procurorului General. Structura și atribuțiile Inspecției procurorilor sunt stabilite prin regulament aprobat de Procurorul General. Premergător adoptării Legii nr. 3/2016, Comisia de la Veneția în Avizul asupra proiectului Legii cu privire la Procuratură, menționa la pct. 125 că Inspecția procurorilor ar trebui să fie subordonată CSP și nu Procuraturii Generale și recomanda autorilor să revizuiască aceste aspecte la standardele de independență și autonomie.

Potrivit Sondajului „Percepția judecătorilor, procurorilor și avocaților privind reforma în justiție și combaterea corupției” realizat în 2020 de Centrul de Resurse Juridice din Moldova, mai mult de 37% din procurori consideră că Inspecția Procurorilor trebuie să fie o instituție autonomă în cadrul CSP, iar 27 % din cei intervievați sugerează că inspecția nu este eficientă din motiv că nu

are o suficientă autonomie în raport cu Procuratura Generală. Întrebați referitor la cât de bun este mecanismul de tragere la răspundere disciplinară a procurorilor, 34 % din respondenți au catalogat prezentul mecanism, ca fiind neadecvat. Prin urmare, din studiul analizat nu se indică un nivel înalt de încredere în mecanismul de răspundere disciplinară a procurorilor.

Dependența statutară, bugetară și funcțională a Inspecției procurorilor față de Procuratura Generală a fost stabilită odată cu adoptarea Legii nr. 3/2016. Acest mecanism de funcționare generează un șir de probleme legate de lipsa de independență și încredere în obiectivitatea inspectorilor atât timp cât aceștia se subordonează în mod direct Procurorului General, or procedura de evaluare disciplinară trebuie să fie în mod integral sub egida CSP.

În Raportul de asistență tehnică – Moldova Evaluarea guvernantei la nivel de țară, iulie-decembrie 2020, nr. 21/167 realizat de Fondul Monetar Internațional cu referire la mecanismul de răspundere disciplinară a procurorilor se menționa următoarele:

„63. Procedurile disciplinare în privința procurorilor sunt greoaie, în timp ce Inspecția Procurorilor este insuficient de independentă și este subordonată Procurorului General [s.n.]. Reclamațiile și notificările cu privire la potențiale abateri disciplinare sunt înregistrate la CSP și transmise Inspecției Procurorilor, unde se inițiază o cauză disciplinară, numai după aprobarea Procurorului General. Procurorul General, de asemenea, numește și destituie din funcție inspectori și inspectori-șefi și stabilește structura, bugetul și componența Inspecției. Acest control din partea Procurorului General poate duce la autocenzură în cauzele „de mare calibru” și ar trebui eliminat în favoarea unei independențe mai mari a funcției disciplinare a procuraturii [s.n.]. În prezent, cauzele disciplinare sunt trimise Colegiului de disciplină al CSP după ce sunt examinate de Inspecție, creând o abordare greoaie, în mai multe etape, pentru a atrage procurorii la răspundere disciplinară, în special având în vedere prescripția de un an pentru abaterile disciplinare. Cadrul pentru procedurile disciplinare ar trebui simplificat, cu o funcție disciplinară independentă care să facă parte din CSP. Organele procuraturii pot, de asemenea, examina solicitarea ca Procurorul General să se abțină de la participarea la votul în CSP asupra deciziilor legate de aplicarea răspunderii disciplinare, promovarea, evaluarea sau alte decizii asupra resurselor umane în privința unor procurori aparte.”

Și experții Consiliului Europei în documentul tehnic „Revizuirea cadrului legislativ național privind răspunderea disciplinară a procurorilor în Republica Moldova” recomandau transferarea Inspecției procurorilor în subordinea CSP și stabilirea acesteia ca o subdiviziune separată.

Drept urmare proiectul de lege urmărește modificarea art. 82 din Legea nr. 3/2016 prin completarea articolului ce reglementează organele din subordinea CSP cu Inspecția procurorilor. Având în vedere noua configurație a inspecției, CSP va fi responsabil de organizarea concursului pentru funcția de inspector pentru un mandat de 6 ani ce nu poate fi reînnoit. Dacă potrivit reglementărilor actuale, inspectorul-șef este numit de către Procurorul General din rândul inspectorilor, urmare a modificărilor propuse de proiect, inspectorul șef va fi selectat de către CSP în urma unui concurs public.

Nu în ultimul rând, odată cu modificarea propusă este necesară și intervenția în Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcție de demnitate publică. În aceste condiții se impune și modificarea Legii nr. 270/2018 cu privire la sistemul unic de salarizare în sectorul bugetar.

Printre modificările propuse se numără și posibilitatea inspectorilor de a avea acces la materialele dosarului penal aflat în gestiunea procurorului investigat disciplinar. Menționăm că o astfel de prevedere este în vigoare, fiind prevăzută de regulamentul de activitate a inspecției, însă posibilitatea de a accesa materialele unei cauze penale relevante examinării cauzei disciplinare este limitată de acceptul sau chiar indicația Procurorului General. A se vedea și prevederile de la art. 46 alin.(3) din Legea nr. 3/2016. Ne propunem astfel, o echivalare a posibilităților inspectorilor din cadrul inspecției procurorilor cu drepturile inspectorilor-judecători prin completarea Legii nr.

3/2016. Transferul Inspecției procurorilor din componența Procuraturii Generale va spori în mod semnificativ independența și obiectivitatea acestui organ în cadrul procedurii disciplinare.

În plus o astfel de configurare a Inspecției procurorilor în cadrul CSP este valabilă în măsura în care și Inspecția judecătorilor este un organ din subordinea Consiliului Superior al Magistraturii (CSM), care are un rol similar în cazul procedurilor disciplinare inițiate în privința judecătorilor. Autonomia Inspecției judecătorilor din cadrul CSM nu a fost pusă la îndoială de această reglementare și prin urmare nu ar exista motive să apară îngrijorări din acest punct de vedere dacă o măsură similară ar fi adoptată pentru Inspecția procurorilor.

Pentru un plus de claritate a atribuțiilor inspectorilor și a inspectorului-șef după modelul inspecției judiciare, propunem reglementarea în lege a atribuțiilor inspectorului-șef. Astfel, acesta pe lângă atribuțiile ce îi revin de examinare a sesizărilor ce pot constitui abateri disciplinare va avea și anumite atribuții de ordin organizatorico-administrativ.

De asemenea, se atestă o creștere exponențială a numărului de sesizări depuse la Inspecția procurorilor. Astfel, pe parcursul anului 2022, conform competenței stabilite în art.52 alin.(6) din Legea nr.3/2016, după înregistrarea prealabilă la CSP, Inspecția procurorilor a examinat 426 de sesizări cu privire la preținse abateri disciplinare săvârșite de către procurori, ex-procurori și alt personal detașat în procuraturile specializate. Monitorizarea fenomenului în dinamică, a scos în evidență faptul că, cu fiecare perioadă de raport, numărul sesizărilor privind faptele ce pot constitui abateri disciplinare, verificate de Inspecția procurorilor, este într-o continua ascensiune, iar creșterea procentuală a acestora în raport cu perioada anului 2008 este de 305%. Din cele 426 sesizări înregistrate la Inspecția procurorilor, 25 sesizări au fost restituite autorilor, de către inspectorii, din motivul nerespectării condițiilor de formă și de conținut. Ținem să reiterăm și numărul mare de procurori care potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 78/2010 sunt în număr de 720. Raportând spre exemplu numărul de judecători potrivit Legii nr. 514/1995 este de 504 unități, Inspecția judecătorilor potrivit Legii nr. 947/1996 este de constituită din 7 inspectorii. Prin urmare considerăm judicioasă soluția propusă de a majora numărul de inspectorii cu 3 unități.

B. Revizuirea componenței Consiliului Superior al Procuraturii

Art. 125¹ alin. (2) din Constituție stabilește componența CSP. Norma constituțională prevede că Consiliul este constituit, în condițiile legii, din procurori aleși din cadrul procuraturilor de toate nivelurile și din reprezentanți ai altor autorități, instituții publice sau ai societății civile. Constituția nu fixează numărul de membri ai CSP, nici proporția de membri procurori și membri reprezentanți ai altor autorități, instituții publice sau ai societății civile, stipulând doar că procurorii în cadrul CSP constituie o parte importantă. Pe de altă parte, art. 125¹ alin. (2) din Constituție prevede că CSP este constituit în condițiile legii. Astfel, Constituția lasă la discreția Parlamentului stabilirea prin lege a numărului membrilor Consiliului Superior al Procurorilor și a cotei membrilor din rândul procurorilor, cu condiția ca aceștia să constituie o parte importantă.

În HCC nr. 13 din 21.05.2020 Curtea Constituțională a reținut că:

„[...] [F]ormula utilizată de constituentă în articolul 125¹ alin. (2), conform căreia procurorii în cadrul Consiliului Superior al Procurorilor „constituie o parte importantă”, nu poate fi echivalată cu formula „constituie majoritatea”. Curtea a observat că, în situațiile în care a considerat necesar, constituanta a utilizat expres termenul „majoritatea”, e.g., articolele 59¹ alin. (3), 64 alin. (2), 74 alin. (1), (2), 98 alin. (3), 106 alin. (1), 118 alin. (3), 142 alin. (1) din Constituție. În plus, în Avizul nr. 5 din 19 aprilie 2016 la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Constituției Republicii Moldova (instituția procuraturii), cu referire la instituția Consiliului Superior al Procurorilor, Curtea a reținut că, dacă sunt formate într-un mod echilibrat, spre exemplu, din procurori, avocați și reprezentanți ai societății civile, și dacă sunt independente de alte organe ale statului, asemenea consilii au avantajul de a furniza expertiză în procesul de numire și disciplinare și să-i apere pe procurori cel puțin de influențele politice; componența Consiliului Procurorilor ar trebui să includă procurori de la toate nivelurile, dar și alți practicieni ai dreptului, precum avocați sau profesori de drept (a se vedea § 30 din Avizul menționat supra).”

Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei privind asigurarea integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025 include în calitate de obiective consolidarea capacităților CSP-ului, prin, *inter alia*, modificarea componenței consiliului. Art. 69 din Legea nr. 3/2016 stabilește componența CSP. Astfel, că în CSP sunt 13 membri dintre care Președintele Consiliului Superior al Magistraturii, ministrul justiției Avocatul Poporului și Procurorul General sunt membri de drept (*ex officio*). Cinci procurori sunt aleși de Adunarea Generală a Procurorilor, iar ceilalți patru membri non-procurori sunt numiți din rândul societății civile de către Președintele Republicii, Parlament, Guvern și Academia de Științe a Moldovei.

În recomandările sale adresate Republicii Moldova, GRECO în cadrul celei de-a patra rundă de evaluare reiterează următoarele: „să se ia măsurile corespunzătoare pentru a se asigura că componența și funcționarea Consiliului Superior al Procurorilor sunt supuse garanțiilor corespunzătoare de obiectivitate, imparțialitate și transparență, inclusiv prin abolirea participării *ex officio* a Ministrului Justiției și a Președintelui Consiliului Superior al Magistraturii” (§148).

În cel de-al doilea Raport de conformitate, care revizuieste recente modificări constituționale și legislative, GRECO a menționat că „legislația modificată prevede o creștere a numărului de membri ai CSP, prin adăugarea a doi membri *ex officio* (Avocatul Poporului și Președintele Uniunii Avocaților) și un membru desemnat de Guvern. Numărul membrilor non-procurori crește la opt, iar numărul procurorilor aleși de colegii lor este de cinci. În același timp, Ministrul Justiției rămâne membru de drept la fel ca și Președintele Consiliului Superior al Magistraturii, contrar cerințelor din prezenta recomandare GRECO”.

Ministrul Justiției

În ceea ce privește calitatea de membru al ministrului justiției în cadrul CSP, Comisia de la Veneția, în opinia sa *amicus curiae* pentru Curtea Constituțională, a remarcat absența unui standard european strict. Comisia a considerat că, atât timp cât rolul reprezentantului executiv nu este decisiv, o astfel de prezență poate chiar facilita dialogul între diferiții actori ai sistemului. Cu toate acestea, dacă se pune întrebarea dacă este preferabilă calitatea de membru al ministrului justiției, mai degrabă decât inacceptabilă, întrucât echivalează cu o formă de control din partea Guvernului, poate fi posibil un răspuns diferit. Conform Constituției, Procuratura este o instituție autonomă în cadrul autorității judiciare. Prin urmare, ministrul justiției nu deține funcții cu privire la înfăptuirea urmăririi penale. Prezența ministrului justiției în calitate de membru de drept în cadrul CSP poate crea percepția că Procuratura este subordonată puterii executive. Comisia de la Veneția s-a opus, în mod constant, prezenței miniștrilor justiției în consiliile judiciare. Este dificil de a constata o justificare clară pentru a aplica un standard diferit unui consiliu de procurori, în special într-o țară în care Procuratura este considerată parte a puterii judiciare.

De exemplu, în *Franța*, ministerul justiției, anterior membru de drept al Consiliului, a fost exclus pe baza reformelor menite să consolideze independența sistemului judiciar. Și consultanții internaționali recomandă excluderea ministrului justiției din componența CSP.

Președintele Consiliului Superior al Magistraturii (CSM)

Odată cu adoptarea de către Parlament a modificărilor constituționale în partea ce ține de reforma sistemului judiciar, art. 122 din Constituție a fost modificat, iar membrii *ex officio* au fost excluși din componența CSM. Dacă înainte de modificările constituționale, Procurorul General făcea parte de drept din componența CSM prin *Legea nr. 120/2021 pentru modificarea Constituției Republicii Moldova* acesta a fost exclus. În niciuna dintre țările analizate, Președintele CSM nu este membru al Consiliului Procurorilor. Și consultanții internaționali în documentul tehnic „*Revizuirea componenței și funcționalității Consiliului Superior al Procurorilor din Republica Moldova*” recomandă ca Președintele CSM să nu mai fie membru de drept al CSP.

Avocatul Poporului

În cel de-al doilea Raport de conformitate, care revizuieste recente modificări constituționale și legislative, GRECO a menționat că „legislația modificată prevede o creștere a numărului de membri ai CSP, prin adăugarea a doi membri *ex officio* (Avocatul Poporului și Președintele Uniunii Avocaților) și un membru desemnat de Guvern. Numărul membrilor non-procurori crește la opt, iar numărul procurorilor aleși de colegii lor este de cinci. În același timp,

Ministrul Justiției rămâne membru de drept la fel ca și Președintele Consiliului Superior al Magistraturii, contrar cerințelor din prezenta recomandare GRECO”.

Comisia de la Veneția în avizul CDL-AD(2021)047 referitor la modificările operate la Legea procuraturii în 24 august 2021 menționa că:

„46. În ceea ce privește Ombudsmanul, este destul de neobișnuit ca un apărător al drepturilor omului să participe la guvernarea sistemului de urmărire penală. Este îndoielnic dacă funcțiile unui membru al CSP sunt compatibile cu mandatul Ombudsmanului. Se pare că, în contextul Republicii Moldova, însuși Avocatul Poporului a refuzat să participe la lucrările CPS. Acestea fiind spuse, Avocatul Poporului, ca figură neutră din punct de vedere politic, poate servi drept arbitru între membrii procurorilor și membrii laici afiliați Guvernului, astfel încât participarea sa la un consiliu al parchetului poate ajuta la evitarea blocajelor.”

Participarea Avocatul Poporului în cadrul CSP nu ar fi compatibilă cu atribuțiile funcției sale. De exemplu, în *Franța*, legea prevede, în mod expres, incompatibilitatea dintre calitatea de membru al Consiliului și funcția de Ombudsman, în timp ce în Slovacia, Ombudsmanul are dreptul de a solicita inițierea unei proceduri disciplinare împotriva procurorilor pentru încălcarea drepturilor și libertăților constituționale. Un astfel de drept pare a fi mai în concordanță cu natura instituției Ombudsmanului decât calitatea de membru al Consiliului.

C. Mandatul membrilor CSP și reducerea mandatului președintelui CSP

Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei privind asigurarea integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025 include în calitate de obiective consolidarea capacităților CSP-ului, prin, *inter alia*, uniformizarea mandatului CSP la mandatul membrilor CSM și reducerea mandatului președintelui CSP.

Art. 73 alin. (1) din Legea nr. 3/2016 stabilește că mandatul actualilor membri ai CSP este de 4 ani, cu imposibilitatea deținerii a două mandate consecutive. Acest lucru totuși nu exclude posibilitatea ca un membru CSP să dețină două mandate. Prin proiectul de lege se propune majorarea termenului de la 4 la 6 ani, și instituirea interdicției de a deține două mandate de membru al CSP. Această modificare va permite evitarea perpetuării acelorași persoane în cadrul CSP (2 mandate – 12 ani) și va contribui la includerea în cadrul acestuia a unor noi profesioniști în domeniu. O reglementare similară o are și CSM, mandatul membrilor căruia este la fel de 6 ani.

Nu în ultimul rând propunem reducerea mandatului președintelui CSP de la 4 la 2 ani, și introducerea principiului rotației acestei funcții între membrii selectați din rândul procurorilor și a membrilor din rândul societății civile. O reglementare similară este prevăzută și de Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii.

Pentru clarificarea mecanismului de asigurare a funcționalității CSP, în contextul procesului de pre-vetting efectuat în baza Legii nr. 26/2022, propunem ca mandatul de președinte al Consiliului în funcție la data intrării în vigoare a prezentei legi se prelungește, prin extindere, până la ocuparea funcției de membru de către succesorul de competență în condițiile Legii nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

De asemenea, proiectul de lege mai prevede și completarea listei de temeuri pentru care survine revocarea mandatului de membru în CSP. Prin urmare așa cum recomandau și experții Consiliului Europei în cele două documente tehnice elaborate, se impune completarea art. 76 alin. (1) din Legea nr. 3/2016. Membrii CSP vor putea fi demisi în caz de absență nemotivată la mai mult de trei ședințe consecutive sau de la cinci ședințe în decursul unui an calendaristic. În virtutea prevederilor de la art. 83 alin. (7) din Legea nr. 3/2016 mandatul membrilor colegiilor încetează în aceleași condiții ca și mandatul membrilor CSP. Or acest lucru este esențial, în contextul [Raportului de audit a conformității asupra modului de formare, administrare și întrebuințare a resurselor financiare publice și a patrimoniului public de către Consiliul Superior al Procurorilor în perioada anilor 2018-2022](#) aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 9/2023. Potrivit recomandării nr. 2.5 formulate de Curtea de Conturi, urmează a se *identifica mecanisme normative optime de*

reglementare a remunerării membrilor Consiliului Superior al Procurorilor și ai Colegiilor din subordine, reprezentanți ai societății civile, în baza unor criterii clare și previzibile, cu indicatori măsurabili, pentru a fi exclusă remunerarea și/sau achitarea de indemnizații nefondată din contul mijloacelor bugetului de stat pentru activități neexecutate.

În aceste circumstanțe considerăm că prin operarea modificărilor la temeiurile de încetare a mandatului de membru în CS și în colegii, acest fapt îi va responsabiliza pe membrii acestor organe de a se prezenta la ședințele și de a fi astfel remunerați pentru munca desfășurată.

D. Comasarea Colegiului de evaluare a performanțelor procurorilor și a Colegiului pentru selecția și cariera procurorilor

Una din acțiunile propuse de Guvern pentru 2023 o constituie *perfecționarea sistemului de selecție și promovare a judecătorilor și procurorilor prin modificarea cadrului legal în vederea consolidării colegiilor de selecție și evaluare a performanțelor procurorilor.*

În ceea ce privește funcționarea celor două colegii din cadrul CSP, responsabile de selecția și evaluarea performanțelor procurorilor considerăm că, în principiu, atribuțiile exercitate sunt similare. Acest lucru se poate lesne observa în partea în care acestea (atribuțiile) se suprapun după numirea în funcție a procurorilor și în cadrul procedurii de avansare în funcție. Se atestă o dublare de competențe dintre cele două colegii implicate în procesul de selecție și ulterioara promovare în funcție a procurorilor. Astfel, potrivit art. 87 alin. (1) literele a)-f) din Legea nr. 3/2016, Colegiul de selecție examinează dosarele și actele prezentate de procurorii care solicită numirea în funcția de procuror-șef sau adjunct al procurorului-șef ori promovarea într-o funcție superioară, organizează și desfășoară interviuri cu participanții la concurs. Subsecvent, potrivit art. 22 alin. (4) din Legea nr. 3/2016, procurorul în funcție care dorește un transfer sau o promovare poate fi înscris în Registrul dacă în ultimii doi ani până la depunerea cererii de înscriere în Registrul a fost supus evaluării performanțelor. Procurorul care dorește o numire în funcția de procuror-șef sau de adjunct al procurorului-șef poate fi înscris în Registrul dacă în ultimii doi ani până la depunerea cererii de înscriere în Registrul a fost supus evaluării performanțelor. Prin urmare, înscrierea procurorului în Registrul candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante pentru ocuparea unei funcții ierarhice superioară, este condiționată anticipat de obligativitatea evaluării performanțelor procurorilor de către Colegiul de evaluare.

În altă ordine de idei, făcând o analiză a activității colegiilor CSP se atestă că în perioada ianuarie-decembrie 2018, Colegiul de evaluare a performanțelor procurorilor a desfășurat 14 ședințe și a evaluat în mod ordinar și extraordinar 159 de procurori. Din numărul total de 159 de procurori evaluați în 2018, 56 au fost evaluați în mod extraordinar, iar 103 în mod ordinar.

În perioada ianuarie-decembrie 2019 Colegiul de evaluare a performanțelor procurorilor a desfășurat 6 ședințe și a evaluat în mod ordinar 22 de procurori, iar 16 au fost evaluați în mod extraordinar, în legătură cu intenția de a fi înscrși în registrul candidaților la funcțiile vacante de procuror și de participare ulterioară la concursurile pentru cariera de procuror. În 2020, Colegiul de evaluare s-a convocat în 8 ședințe în cadrul cărora au evaluat 71 de procurori în mod extraordinar, iar 20 în mod ordinar. În 2021 au fost organizate 9 ședințe în cadrul cărora au fost evaluați 95 de procurori.

În plan comparativ, Colegiul pentru selecția și cariera procurorilor în 2018 s-a convocat în 16 ședințe în cadrul cărora au fost supuși procedurii de selecție 112 procurori, în 2019: 9 ședințe și selectați 60 de candidați, în 2020: 8 ședințe și selectați 76 de candidați; în 2021: 6 ședințe și selectați 35 de candidați. Se atestă astfel că pe parcursul anilor 2018-2021 numărul ședințelor în fiecare an este în descreștere reprezentând o medie de mai puțin de o ședință pe lună. Prin urmare, rezonabilitatea și oportunitatea creării unui colegiu unic cu competențe în domeniul selecției și evaluării procurorilor este determinată de dinamica activității, sporirea eficienței și a randamentului activității membrilor colegiului, specificul similar al activității acestora, precum și necesitatea optimizării cheltuielilor.

E. Revenirea în funcția deținută anterior numirii în calitate de membru la CSP

Procurorii aleși în cadrul CSP sunt detașați din funcția de procuror pe întreaga perioadă de

activitate, însă acest lucru nu presupune faptul că funcția deținută anterior de aceștia le este păstrată la încheierea mandatului. Posibilitatea procurorilor de a-și relua activitatea de bază în funcția de unde au fost detașați reprezintă un lucru comun pentru statele europene. De altfel, în Croația, membrii procurori sunt în concediu din funcția de bază pe durata mandatului acestora, dar pot fi repartizați din nou în funcție la expirarea mandatului.

În Italia, la încheierea mandatului, foștii membri ai CSM, care au fost detașați la Consiliu, revin la funcțiile și pozițiile lor de bază, chiar dacă nu există locuri vacante (anche in sovrannumero) pe funcția respectivă. În primul an de la încetarea mandatului, foștii membri ai Consiliului nu pot candida la funcția de șefi de birou (totuși, aceștia pot reveni în funcții de conducere, inclusiv șefi de birou, pe care le dețineau înainte de numirea în Consiliu).

În prezent, la expirarea termenului pentru care procurorul a fost detașat în CSP, acesta își va desfășura în continuare activitatea în orice funcție de procuror vacantă, la alegerea sa, cu excepția funcției de procuror șef pentru o perioadă de șase luni. În opinia noastră incertitudinea revenirii în funcția de procuror cu limitările impuse de lege constituie o formă de limitare a independenței procurorilor în contextul în care aceștia sunt subordonați în linie ierarhică Procurorului General. Nu în ultimul rând în opinia experților internaționali acest aspect poate avea repercusiuni asupra carierei procurorilor care, eventual nu au fost pe aceeași linie cu Procurorul General în cadrul CSP.

Atât consultanții internaționali cât și membrii CSP au recomandat asigurarea unei stabilități a funcțiilor procurorilor detașați.

Din aceleași motive se propune și modificarea art. 54 alin. (7) din Legea nr. 3/2016 în sensul în care la expirarea termenului pentru care a fost detașat, procurorului i se acordă funcția deținută anterior până la detașare sau, cu consimțământul său, i se acordă o altă funcție de procuror vacantă, în condițiile ca aceasta să nu constituie o promovare în raport cu funcția deținută până la detașare. În mod cert, în imposibilitatea acordării procurorului detașat a funcției deținute anterior acestuia i se acordă o funcție echivalentă celei deținute până la detașare. De asemenea, pentru garantarea ocupării funcțiilor vacante de procuror care necesită anumite condiții speciale pentru exercitarea funcției, propunem ca în momentul selectării unei funcții vacante, procurorul care fusese detașat trebuie să dețină competențele necesare ocupării funcției pentru care optează. De exemplu pentru selectarea funcției de procuror în cadrul direcției de cooperare internațională din cadrul PG acesta trebuie să cunoască o limbă de circulație internațională.

De asemenea, menționăm că în contextul mecanismului de evaluare externă, ce conține trei faze de evaluare a integrității (pre-vetting, evaluarea integrității judecătorilor și candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, vettingul judecătorilor și procurorilor) ca exercițiu unic, aplicat o singură dată, se planifică ca noul Colegiu să efectueze în viitor evaluarea procurorilor care nu vor nimeri sub incidența evaluării externe. Astfel, Colegiul de evaluare urmează a fi înfăptuit să evalueze procurorii respectivi conform criteriilor de integritate etică și financiară. În context, la etapa promovării proiectului legii privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor va fi ajustat și cadrul normativ conex acestui domeniu.

F. Procedura disciplinară

Sistemul răspunderii disciplinare privind procurorii este reglementat în mod specific de Legea nr. 3/2016 și Regulamentele adoptate de Procuratura Generală, precum și de CSP. Procedura disciplinară se aplică nu doar procurorilor în funcție, inclusiv Procurorului General, ci și celor care și-au încetat raporturile de serviciu. În general, un procuror poate fi tras la răspundere disciplinară în termen de 1 an de la data comiterii abaterii disciplinare. Cu toate acestea, în cazul comiterii unei abaterii disciplinare în activitatea procesuală, termenul de tragere la răspundere disciplinară este de 3 ani de la data comiterii abaterii respective. Actualmente, termenul general de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară a procurorilor este de 1 an și cu titlu de excepție 3 ani. Acest termen este unul relativ scurt, mai ales în raport cu mai mulți factori care creează riscul împlinirii termenului de prescripție înainte de a trage persoana la răspundere disciplinară:

- actuala procedură disciplinară, care s-a dovedit a fi una anevoioasă;
- volumul mare de lucru al inspectorilor din cadrul Inspecției procurorilor.

În aceste condiții propunem majorarea termenului de tragere la răspundere disciplinară a procurorilor la 3 ani. Menționăm că o prevedere similară se regăsește și în privința tragerii la răspundere disciplinară a judecătorilor unde recent termenul de 2 ani a fost majorat la 3. Considerăm că o echivalare a celor două proceduri (pentru judecători și procurori) ar permite investigarea abaterilor disciplinare în dacă acestea, spre exemplu, în cazul unui dosar de rezonanță, sunt comise în egală măsură atât de judecător cât și de procurorul de caz.

Articolul 38 din Legea nr. 3/2016 prevede șapte tipuri de abateri disciplinare, respectiv:

- a) îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu;
- b) neaplicarea sau aplicarea necorespunzătoare a legislației, dacă acest lucru nu este justificat de schimbarea practicii de aplicare a normelor stabilite în sistemul de drept;
- c) imixtiunea ilegală în activitatea unui alt procuror sau intervențiile de orice natură pe lângă autorități, instituții sau funcționari pentru soluționarea oricărei chestiuni;
- d) împiedicarea intenționată, prin orice mijloace, a activității Inspecției procurorilor;
- e) încălcarea gravă a legii;
- e¹⁾ savârșirea, în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu, a unor acțiuni sau inacțiuni prin care, cu intenție ori din neglijență gravă, au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale unor persoane fizice sau juridice, garantate de Constituția Republicii Moldova și de tratatele internaționale cu privire la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte;
- f) atitudinea nedemnă, manifestări sau mod de viață care aduc atingere onoarei, integrității, probității profesionale, prestigiului Procuraturii sau care încalcă Codul de etică al procurorilor.
- g) încălcarea obligației prevăzute la art. 7 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale.

Deși Comisia de la Veneția la momentul analizei proiectului de lege cu privire la procuratură, care avea să devină Legea nr. 3/2016 a considerat că circumstanțele în care procurorii pot fi sancționați erau formulate, în general, în mod clar și neechivoc, Comisia și-a exprimat îngrijorarea cu privire la caracterul vag al unora dintre acestea. În special, acestea au vizat formularea abaterilor de la punctele b) și c) de mai sus. În forma adoptată, aceste două abateri au fost modificate puțin. Cu toate acestea, ele rămân incerte cu privire la abaterile acoperite. De asemenea, există neclarități privind sensul sintagmelor „îndeplinire necorespunzătoare” de la punctul a) și „gravă” de la punctul e). Astfel pentru a reduce într-un anumit mod incertitudinea unor temeuri de tragere la răspundere disciplinară, ne propunem modificarea literei a), b), c) și abrogarea literei e) din art. 38 din Legea nr. 3/2016.

O noutate în cadrul procedurii disciplinare o constituie excluderea etapei în care membrul raportor al Colegiului de disciplină și etică a procurorilor urmează să preia raportul inspecției procurorilor și să-l prezinte Colegiului. Având în vedere prevederile privind calitatea unui membru al Colegiului de a acționa în calitate de raportor și în absența unui rol activ prevăzut pentru un inspector, este evident faptul că acesta din urmă – în pofida rolului său în investigație – nu se ridică la nivelul rolului de procuror disciplinar.

Prin proiectul de lege propunem ca responsabil de prezentarea în fața Colegiului a raportului cu privire la procedura disciplinară intentată în privința unui procuror să fie în competența inspectorului responsabil din cadrul Inspecției. Acest aspect, este reglementat în noul art. 89¹ din Legea nr. 3/2016.

Potrivit Regulamentului Colegiului de disciplină și etică există o prevedere normativă pentru CSP de a examina contestațiile împotriva hotărârilor Colegiului în termen de o lună de la înregistrarea acestora. De asemenea, CSP este supus cerinței normative ca procedura disciplinară să fie derulată „de regulă” în termen de șase luni de la depunerea sesizării, cu excepția termenului de treizeci de zile aplicabil atunci când procurorul vizat a depus o cerere de demisie, când a fost emis un ordin de demitere sau când cazul implică acțiunile sau inacțiunile sale care afectează drepturile și interesele legitime ale unei alte persoane.

4. Fundamentarea economico-financiară

Prezentul proiect implică cheltuieli financiare suplimentare din contul bugetului public național.

Toate motivele intervențiilor la capitolul finanțare din cadrul bugetului de stat au fost analizate în Analiza de fundamentare a impactului actului normativ anexată la prezentul proiect de lege.

Cheltuielile aferente modificărilor ce vizează Inspekția procurorilor:

Pentru transferarea din cadrul PG în cadrul CSP a Inspekției procurorilor va fi necesară transmiterea liniei de buget de la o instituție la alta, în mărime de 2.225,2 lei. În plus pentru transferul Inspekției de la PG la CSP vor fi necesari aproximativ 954.763,00 lei, pentru asigurarea logistică a inspekției (calculatoare, imprimante, mobilier, mașină de serviciu etc.). Nu în ultimul rând majorarea numărului de inspectori așa cum am arătat mai sus cu încă trei unități va necesita cheltuieli suplimentare în mărime de 1.065.9 mii lei.

Cheltuielile aferente ce vizează modificările la Colegiile din cadrul CSP:

În ceea ce privește cheltuielile necesare pentru indemnizația membrilor noului colegiu creat, dar și a Colegiului de disciplină din cadrul CSP vor fi necesari 2 676, 7 mii lei.

Precizăm că suma reprezintă plafonul indemnizației calculat din numărul maxim de ședințe pentru care se vor achita indemnizații.

Sub formă de cheltuieli va fi necesară alocarea anuală a sumei de 3 043,5 mii lei. Precizăm că suma reprezintă plafonul indemnizației calculat din numărul maxim de ședințe pentru care se vor achita indemnizații.

$16 \text{ membri} * 34 \,850 \text{ lei} * 1/10 * 4 \text{ ședințe} * 12 \text{ luni} = 2 \,676,4 \text{ mii lei} - \text{indemnizația}$

$2 \,676,4 \text{ mii lei} * 29\% = 776,1 \text{ mii lei} - \text{contribuții de asigurări sociale de stat}$

În total: 3 043,5mii lei (2 676,7 mii lei + 776,1 mii lei).

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prezentul proiect necesită modificarea de către CSP și Procuratura Generală a regulamentelor sale interne, dar și adoptarea unui nou regulament cu referire la activitatea Inspekției procurorilor.

Printre regulamentele ce necesită a fi modificate se numără:

1. Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor;
2. Regulamentul Procuraturii;
3. Regulamentului cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare a Inspekției procurorilor;
4. Regulamentul cu privire la Colegiul pentru selecția și cariera procurorilor și procedura de selecție și carieră a procurorilor;
5. Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Colegiului de evaluare a performanțelor procurorilor și modul de evaluare a performanțelor procurorilor;
6. Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică;
7. Regulamentul privind conținutul și procedura de depunere a sesizării cu privire la abaterea disciplinară comisă de procuror.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor *Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*, proiectul de lege este plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Proiecte de acte normative remise spre coordonare* și pe platforma www.particip.gov.md. De asemenea, conform prevederilor art. 20 al *Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative* elaborarea prezentului proiect de lege a fost demarată odată cu publicarea pe pagina web-oficială a Ministerului Justiției la compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Anunțuri privind inițierea elaborării actelor normative* a anunțului de inițiere prin care se solicită implicarea tuturor subiecților interesați prin prezentarea propunerilor de rigoare.

Proiectul de lege a fost înregistrat la Cancelaria de Stat cu nr. 149/MJ/2023, acesta fiind supus procesului de avizare și consultare publică. Toate obiecțiile și propunerile au fost incluse în

sinteza obiecțiilor și propunerile aferentă proiectului de lege. De asemenea, pe marginea acestuia au fost organizate două ședințe de consultări publice cu membrii Consiliului Superior al Procurorilor și reprezentanții sistemului procuraturii.

Ministru

/semnat electronic/

Veronica MIHAILOV-MORARU

SINTEZA OBIECȚIILOR ȘI PROPUNERILOR
la proiectul Legii privind modificarea unor acte normative
(îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor)

Conținutul articolelor/ punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare	Conținutul obiecției/ propunerii/recomandării	Argumentarea autorului proiectului
1. În tot cuprinsul legii, cuvintele „Colegiul pentru selecția și cariera procurorilor” la orice formă gramaticală se substituie cu cuvintele „Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor” la forma gramatical corespunzătoare. În tot cuprinsul legii, cuvintele „Colegiul de evaluare a performanțelor procurorilor” la orice formă gramaticală se substituie cu cuvintele „Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor” la forma gramatical corespunzătoare.	Consiliul Superior al Procurorilor Excluderea sintagmei „selecția și” din denumire. Procedura de evaluare înglobează aspecte referitoare la selecția procurorilor.	Nu se acceptă Proiectul de lege se axează în principal pe comasarea celor două colegii din cadrul CSP-ului. Aici ne referim la Colegiul pentru selecția și cariera procurorului și Colegiul pentru evaluarea performanțelor procurorului. Pentru a nu crea confuzie între atribuțiile colegiului nou creat considerăm necesar totuși a păstra în denumirea Colegiului noțiunea de selecție. Componenta de selecție a procurorilor va presupune ca și în prezent examinarea dosarelor candidaților la funcția de procuror, actele prezentate de către candidați și cele referitoare la candidați; organizarea și desfășurarea interviurilor cu participanții la concurs, dar și alte atribuții în acest sens. Optăm pentru o denumire complexă și în contextul sincronizării cu prevederile proiectului de lege ce se referă la procedura de selecție și evaluare a judecătorilor, care propune o denumire similară colegiului respectiv din cadrul CSM-ului.
1. Articolul 25 se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:	Consiliul Superior al Procurorilor Regândirea sau, eventual, excluderea acestui mecanism juridic.	Se acceptă

„(5) Curgerea termenului mandatului indicat la alin.(4) se suspendă în cazul în care procurorul ales de Adunarea Generală din rândul procurorilor, obține calitatea de membru al Consiliului Superior al Procurorilor și se reia, pentru exercitarea părții rămase, la expirarea acestei calități.”.	Această prevedere este relevantă doar în cazul când mandatul membrului Consiliului Superior al Procurorilor este de 4 ani. Odată cu stabilirea mandatului pentru un membru al Consiliului Superior al Procurorilor de 6 ani, o asemenea modalitate nu este rezonabilă și nu se justifică din punct de vedere juridic (în interiorul termenului de 6 ani poate să se consume juridic un alt mandat deplin de procuror-șef sau adjunct, care e de 5 ani). Mai mult de atât, dacă se decide de a lăsa posibilitatea suspendării curgerii mandatului pentru perioada cât titularul e membru al Consiliului Superior al Procurorilor, atunci legea trebuie să prevadă ce se întâmplă nemijlocit cu funcția în acest timp (cine o exercită, cum se dispune interimatul) pentru că e vorba despre o perioadă îndelungată. Totodată, o altă observație vizează și faptul că formularea alin.(5) este una imperativă, astfel încât membrul Consiliului Superior al Procurorilor la expirarea acestei calități, este obligat să reia mandatul funcției din care a fost detașat. Includerea sintagmei „după caz”, care va oferi posibilitatea alegerii continuării sau nu a părții rămase a mandatului (dacă se păstrează acest text). Pentru a exclude obligativitatea reluării mandatului în sensul menționat. Considerăm oportună sincronizarea conținutului alin.(5) cu prevederile art.54 alin.(7) și art.76 alin.(4) din proiect, care stabilesc posibilitatea oferiți membrului ales al Consiliului Superior al Procurorilor, ocuparea fie a funcției deținute până la detașare, fie, cu consimțământul său, acordarea unei alte funcții de procuror vacante. Procuratura Generală La pct.3 din proiect cu referire la modificările propuse la art.25 și anume completarea acestuia cu alineatul (5).	Modificarea de la art. 25 prin care s-a propus completarea cu alin. (5) a fost exclusă din proiectul de lege.
---	--	--

Astfel, potrivit modificărilor procurorii aleși în cadrul CSP sunt detașați din funcția de procuror pe întreaga perioadă, iar la expirarea termenului procurorului i se acordă funcția deținută anterior până la detașare, inclusiv și în cazul funcției de conducere. Prin urmare, în cazul procurorilor care dețineau funcții de conducere, la momentul alegerii lor în CSP, aceste funcții urmează să devină vacante doar temporar, astfel încât procurorii aleși în cadrul CSP să își poată relua automat funcția la sfârșitul mandatului sau la încetarea calității de membru al CSP potrivit art. 76 din Legea nr. 3/2016. Totodată, având în vedere și modificările propuse în proiect la art.73 alineatul (1) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, se deduce că funcția de conducere în cazul alegerii procurorilor în CSP poate deveni temporar vacantă pentru un termen de până la 6 ani.

În acest, sens este de menționat că proiectul este lacunar și nu pune în lumină procedura de numire în funcția de conducere a unui procuror pe perioada vacanței temporare a funcției de conducere care poate fi una destul de mare (6 ani). Or, proiectul nu oferă răspunsuri la întrebările ce țin de funcția de conducere temporar vacantă: se va numi procuror-șef interimar pe un termen de 6 ani sau se va numi concurs și se va selecta persoana în bază de concurs care poate fi numită pentru un mandat de 5 ani (art.25 alin. (4) din Legea nr.3/2016) sau până la revenirea procurorului în funcție.....ș.a.

În circumstanțele descrise, considerăm că este lipsit de un scop legitim și nu are o justificare obiectivă și rezonabilă opțiunea autorului de a include reglementări cu privire la menținerea unei funcții de procuror-șef ca temporar vacantă pe o perioadă de până la 6 ani, precum și nici nu pot fi numite rezonabile nici soluțiile care pot interveni pentru ocuparea funcției de conducere temporar vacantă pentru acest termen destul de mare (6 ani) și care poate fi variabil (calitatea de membru al CSP poate înceta și în circumstanțele prevăzute de art.76 alin.(1) din

	Legea nr.3/2016), având în vedere importanța funcțiilor în discuție, inclusiv competența de organizare și coordonare eficientă a activității subdiviziunii, a comportamentului și comunicării cu procurorii din subordine, a asumării responsabilităților și a aptitudinilor manageriale. Având în vedere cele menționate nu susținem amendamentul în cauză și optăm pentru menținerea reglementărilor actuale cu referire la acest aspect și anume că <u>la expirarea termenului pentru care a fost detașat, procurorului i se acordă o funcție de procuror vacantă, cu excepția funcției de procuror-șef.</u>	
3. Articolul 38: litera a) se completează cu textul „, prevăzute la art. 6 alin. (3) din prezenta lege”	Consiliul Superior al Procurorilor Reformulare după cum urmează: „prevăzute de art.6 alin.(3) din prezenta lege și de instrucțiunile/regulamentele instituționale/interne” Modul de exercitare a atribuțiilor de serviciu ale procurorilor este reglementat nu doar de art.6 alin.(3) din Legea nr.3/2016, dar și de ordine, ghiduri, instrucțiuni interne, care, de asemenea, au caracter obligatoriu pentru procurori (a se vedea art.12 alin.(2) din Legea nr.3/2016), iar neîndeplinirea acestora poate reprezenta obiect al unei investigații disciplinare, înscriindu-se în conceptul disciplinei de muncă. Procuratura Generală La pct.4 din proiect cu referire la modificările propuse pentru articolul 38 din Legea nr.3/2016: Proiectul propune modificarea literei a) în sensul reducerii incertitudinii unor temeuri de tragere la răspundere disciplinară și stabilirii concrete a încălcărilor procurorilor care atrag răspunderea disciplinară. Având în vedere că se modifică și litera b) din art.38 atunci stabilim că încălcarea de către procuror a prevederilor actelor normative emise în cadrul Procuraturii nu va constitui o încălcare disciplinară.	Nu se acceptă Cu referire la respectarea de către procuror a reglementărilor stabilite de instrucțiunile interne menționăm că o astfel de obligație se regăsește la art. 6 alin. (3) lit. b) „să respecte prevederile actelor cu caracter normativ adoptate în cadrul Procuraturii;”. Prin urmare considerăm că trimiterea făcută la art. 6 alin. (3) este suficientă să cuprindă tot spectrul de obligații pe care procurorul trebuie să le respecte.

	În context, potrivit art.2 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative: „act normativ – act juridic adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică, care are caracter public, obligatoriu, general și impersonal și care stabilește, modifică ori abrogă norme juridice care reglementează nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice și care sînt aplicabile unui număr nedeterminat de situații identice;”. Totodată, art. 16 alin. (1), (2) și (6) al Legii nr.100/2017 prevede că: „autoritățile administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome emit sau aprobă, în condițiile legii, acte normative. Actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome sînt emise sau aprobate numai în temeiul și pentru executarea legilor și a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului. ... Regulamentele, instrucțiunile, regulile și alte acte normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome se aprobă prin hotărîre sau ordin care se semnează de către conducătorii autorităților emitente.”. Prin urmare, procurorii urmează să-și exercite activitatea și în conformitate cu regulamentele, instrucțiunile, regulile stabilite prin Ordinul Procurorului General care sunt obligatorii. În acest context, propunem a completa art. 6 alin. (3) lit.a) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură cu textul „și alte acte normative”.	
4.Articolul 38: litera b) va avea următorul cuprins: „b) emiterea actului procedural prin care, intenționat sau din neglijență gravă, au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor fizice sau juridice, garantate de Constituția Republicii Moldova și de tratatele internaționale privind	Consiliul Superior al Procurorilor Reformularea textului propus sau îmbunătățirea/clarificarea noțiunii în vigoare. Versiunea textului reflectată în proiect este, de fapt, o dublare/paralelism față de actuala lit.e¹) din același articol. Respectiv, dacă se dorește evidențierea aspectului privind emiterea actului procedural, atunci este plauzibilă completarea	Nu se acceptă Art. 38 litera b) într-adevăr poate presupune o dublare de ordin conceptual cu abaterea disciplinară de la litera e¹. Totuși, lit. e¹ se aplică doar în cazul depistării de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin hotărâre, a încălcării drepturilor sau libertăților fundamentale ale unei persoane și dispunerea

drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte;”;	textului din lit.e ¹), deoarece există o legătură juridică strânsă între noțiunile de referință.	achitării unor sume în beneficiul acesteia; sau în cazul pronunțării unei hotărâri de către o instanță judecătorească națională, ca urmare a condamnării statului de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin care s-a dispus achitarea unor sume din contul statului. Sesizarea la CSP se depune de către Ministerul Justiției la notificarea Agentului Guvernamental. În eventualitatea renunțării la lit. b în versiunea propusă de prezenta lege, procurorul nu va fi pasibil de tragere la răspundere disciplinară dacă nu ar exista o hotărâre de condamnare la CEDO.
5.Articolul 40: la alineatul (1) textul „1 an” se substituie cu textul „5 ani”; alineatul (2), se abrogă.	Consiliul Superior al Procurorilor Propunem renunțarea la această modificare. Considerăm excesiv termenul de 5 ani propus pentru atragerea la răspundere disciplinară a procurorului. Menționăm că, pentru comparație, potrivit art.60 din Codul penal, persoana se eliberează de răspundere penală (care este mai severă cu mult decât răspunderea disciplinară), dacă au expirat 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare și 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave. Respectiv, în situația când se pune în discuție răspunderea disciplinară, este disproporționat și inechitabil să existe o egalare a severității condițiilor de aplicare a sancțiunii cu profilul unei fapte penale, al cărei grad prejudiciabil este, evident, mai mare. Procuratura Generală La pct.5 din proiect cu referire la modificarea art.40 alin. (1) din Legea nr.3/2016: Proiectul propune majorarea termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară a procurorului de la 1 an la 5 ani. Considerăm că termenul de 5 ani este un termen exagerat și	Se acceptă parțial Art. 40 alin. (1) va avea următorul cuprins: „(1) Procurorul poate fi tras la răspundere disciplinară în baza sesizării privind faptele ce pot constitui abateri disciplinare depusă în termen de cel mult 3 ani de la data comiterii abaterii disciplinare.” la alineatul (2), prima propoziție se exclude. Această soluție intervine în contextul în care și în cazul judecătorilor a fost instituit un mecanism similar. A se vedea modificările operate prin Legea nr. 5/2023 pentru modificarea unor acte normative (răspunderea disciplinară a judecătorilor și activitatea inspecției judiciare).

prea extins având în vedere gravitatea abaterii disciplinare prin raportare la gravitatea unei contravenții sau infracțiuni. În acest sens, se constată că, în mod paradoxal, termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară ajunge să fie de cinci ori mai mare decât termenul stabilit de legiuitor pentru tragerea la răspundere contravențională și de aproape trei ori mai mare decât termenul de prescripție stabilit pentru infracțiunile ușoare, fiind echivalat cu termenul de prescripție stabilit pentru infracțiunile mai puțin grave, care potrivit art.16 alineatul (3) din Codul penal sunt faptele pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de până la 5 ani inclusiv.

Potrivit notei informative, autorul argumentează necesitatea extinderii acestui termen după cum urmează: „...Actualmente, termenul general de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară a procurorilor este de 1 an și cu titlu de excepție 3 ani. Acest termen este unul relativ scurt, mai ales în raport cu mai mulți factori care creează riscul împlinirii termenului de prescripție înainte de a trage persoana la răspundere disciplinară: -actuala procedură disciplinară, care s-a dovedit una anevoioasă; -volumul mare de lucru al inspectorilor din cadrul Inspecției procurorilor; În aceste condiții propunem majorarea termenului de tragere la răspundere disciplinară a procurorilor la 5 ani. Menționăm că o prevedere similară se regăsește și în privința tragerii la răspundere disciplinară a judecătorilor unde recent termenul de 2 ani a fost majorat la 5. Considerăm că o echivalare a celor două proceduri (pentru judecători și procurori) ar permite investigarea abaterilor disciplinare în dacă acestea, spre exemplu, în cazul unui dosar de rezonanță, sunt comise în egală măsură atât de judecător cât și de procurorul de caz. ...”. Prin urmare, soluția propusă de autor nu vine să înlăture cauzele problemei (procedura anevoioasă și volum mare de lucru), ci efectele acesteia. Astfel, considerăm că intenția autorului de a mări termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară a procurorilor din motiv

	că inspectorii din cadrul Inspecției procurorilor au un volum mare de lucru, nu poate fi acceptată. Or, o soluție pentru înlăturarea cauzelor problemei ar constitui modificarea articolul 89¹ (propus în proiect) în sensul măririi numărului inspectorilor de la „6” la „10”. Totodată, considerăm că nu sunt pertinente nici argumentele evocate în nota informativă la proiect potrivit căroră, o prevedere similară se regăsește și în privința tragerii la răspundere disciplinară a judecătorilor unde recent termenul de 2 ani a fost majorat cu 5 ani. În acest sens, menționăm că, potrivit art.5 alin. (1) din Legea nr.178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor (modificat prin Legea nr.5/2023): „Sesizarea privind faptele judecătorului care pot constitui abateri disciplinare poate fi depusă în termenul de cel mult 3 ani de la data comiterii faptelor respective”. Astfel, caracterul echitabil al procedurilor disciplinare realizate în privința procurorului trebuie să fie determinat de un termen de prescripție în limitele căruia conduita subiectului oficial mai poate fi considerată prejudiciabilă și susceptibilă de sancționare. Termenul urmează a fi unul rezonabil, apreciat atât luând în considerație specificul competențelor procurorului, cât și apreciind perioada pentru care o anumită conduită ilegală își menține capacitatea de a genera efecte negative asupra activității procurorilor. Or, în materia răspunderii disciplinare este foarte important să se realizeze un echilibru între necesitatea de a fi sancționată conduita procurorului, care este incompatibilă cu exigențele deontologice impuse acestui corp profesional, și necesitatea de a-i fi respectată independența. Având în vedere cele expuse, nu susținem amendamentul menționat și propunem la art.40 alin.(1) din Legea nr.3/2016 textul „1 an” a-l substitui cu textul „2 ani”, iar alineatul (2) a-l lăsa în redacția actuală.	
--	---	--

6.Articolul 54 alineatul (7) va avea următorul cuprins: „(7) La expirarea termenului pentru care a fost detașat, procurorului i se acordă funcția deținută anterior până la detașare, sau cu consimțământul său, i se acordă o altă funcție de procuror vacantă, sau echivalentă în condițiile ca aceasta să nu constituie o promovare în raport cu funcția deținută pînă la detașare.”	Consiliul Superior al Procurorilor Textul urmează a fi îmbunătățit pentru a asigura claritate și previzibilitate. Nu este clar ce se întâmplă cu funcția din care a fost detașat un procuror pentru perioada detașării. Ar rezulta că funcția nu este vacantă în sensul direct (ea trebuie păstrată pentru procurorul detașat) și, în consecință, nu poate fi ocupată de alt procuror. În special, se creează o confuzie pentru situația când, de exemplu, procurorul deține o funcție de procuror-șef și se detașează pentru exercitarea mandatului de Agent Guvernamental. Din perspectivă practică, este imposibilă o asemenea soluție, deoarece se menține o stare de incertitudine asupra funcției nemijlocite de procuror-șef o durată îndelungată (mandatul de Agent Guvernamental este e 7 ani). În vederea soluționării unor dileme ce apar pentru situațiile respective, poate fi optimă soluția constituirii unei resurse de personal numită „fond de rezervă”, care să poată fi activată în situații strict definite (de exemplu – la încheierea detașării unui procuror, la încheierea mandatului de membru al Consiliului Superior al Procurorilor, la încheierea mandatului de procuror-șef sau adjunct), ceea ce ar putea răspunde într-o manieră echitabilă la așteptarea legitimă că la încheierea detașării există garanția de a activa cel puțin într-o funcție echivalentă celei deținute până la detașare. Procuratura Generală La pct.8 din proiect nu susținem modificările propuse pentru alineatul (7) al art. 54 având în vedere argumentele expuse în pct. 1 din prezentul aviz.	Se acceptă parțial Articolul 54 alineatul (7) va avea următorul cuprins: <i>„(7) La expirarea termenului pentru care a fost detașat, procurorul preia funcția deținută anterior până la detașare sau, cu consimțământul său, i se oferă o altă funcție de procuror vacantă ori echivalentă cu cea deținută pînă la detașare, cu condiția că corespunde cerințelor pentru funcția vacantă și că aceasta nu constituie o promovare în raport cu funcția deținută pînă la detașare.”</i>
7. La articolul 69: alineatul (3²) cifra „3” se substituie cu cifra „2”.	Consiliul Superior al Procurorilor Propunem renunțarea la această modificare. În opinia noastră, prezintă dificultate soluția că un procuror cu o vechime în muncă de 2 ani ar putea fi apreciat ca o autoritate recunoscută în domeniul său de activitate, cerință obligatorie	Se acceptă Propunerea de a modifica art. 69 alin. (3²) a fost exclusă din proiect.

	pentru a candida la funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor. Menționăm că aceste prevederi impun o acuratețe juridică deosebită din perspectiva responsabilităților degajate de natura competențelor atribuite Consiliului Superior al Procurorilor. Astfel, în atribuțiile Consiliului Superior al Procurorilor revine, inclusiv, alegerea Procurorului General, evaluarea activității Procurorului General cu posibilitatea demiterii acestuia, acordul pentru suspendarea din funcție a procurorilor, etc., iar diminuarea plafonului de experiență profesională pentru a candida în Consiliul Superior al Procurorilor nu este compatibilă cu cerința formării unor abilități bazate pe o vechime suficientă în profesie. Drept exemplu relevant invocăm art.7 alin.(1) din Legea nr.317/2004 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii din România, potrivit căruia „Membrii Consiliului Superior al Magistraturii se aleg din rândul judecătorilor și procurorilor numiți de Președintele României, cu o vechime de cel puțin 7 ani în funcția de judecător sau procuror definitiv și care nu au fost sancționați disciplinar în ultimii 3 ani.” Procuratura Generală La pct.9 din proiect cu referire la modificările propuse la art.69 alin. (3²) din Legea nr.3/2016: Proiectul propune modificarea termenului de vechime necesar în funcția de procuror (de la 3 ani la 2 ani), pentru a putea accede la funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor. Nu este clară intenția autorului de a micșora termenul de vechime de la 3 ani la 2 ani și care sunt motivele ce au stat la baza înaintării acestor amendamente, având în vedere că în nota informativă la proiect lipsește argumentarea necesității modificării în acest sens. Vom nota, în context, că termenul de 2 ani de vechime în funcția de procuror pentru a fi ales în funcția de membru al CSP este prea mic având în vedere misiunea și competența Consiliului Superior al Procurorilor, inclusiv: de a garanta independența și	
--	---	--

	imparțialitatea procurorilor, de a propune numirea sau demiterea Procurorului General; de a propune numirea, transferarea, promovarea și demiterea procurorilor, de a examina contestațiile împotriva hotărârilor colegiilor precum și de a aplica sancțiuni disciplinare față de procurori. Acest fapt presupune că, membrii CSP posedă abilități organizaționale și administrative avansate și urmează să fie suficient de calificați să examineze subiectele ce țin de competența și politica instituției.	
8. La articolul 71 alineatul (1): cifra „4” se substituie cu cifra „3”; se completează cu o propoziție cu următorul cuprins: „Președintele Consiliului Superior al Procurorilor nu poate fi reales.”	Consiliul Superior al Procurorilor Recomandăm ca la dispozițiile finale și tranzitorii să se menționeze că aceste prevederi se aplică începând cu exercitarea mandatului de către următoarea componentă a Consiliului Superior al Procurorilor. Din momentul intrării în vigoare a modificărilor din proiect, se constată că președintele Consiliului Superior al Procurorilor în exercițiu nu își poate îndeplini atribuțiile, iar posibilitatea realegerii în condițiile actuale nu se justifică, ținând cont că în scurt timp va avea loc alegerea unei noi componente a Consiliului Superior al Procurorilor.	Se acceptă Art. IV din proiect a fost completat cu următorul alineat: <i>„(8) Mandatul de președinte al Consiliului Superior al Procurorilor în funcție la data intrării în vigoare a prezentei legi se prelungește, prin extindere, până la ocuparea funcției de membru de către succesorul de competență în condițiile Legii nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.”</i>
9. Articolul 76: se completează cu alineatul (3), cu următorul cuprins: „(3) Membrul Consiliului Superior al Procurorilor în privința căruia a fost inițiată o procedură disciplinară sau a fost pornită o urmărire penală pentru infracțiuni care se pedepsesc cu închisoarea poate fi suspendat din funcție de către Consiliul Superior al Procurorilor, cu votul majorității membrilor Consiliului.”	Consiliul Superior al Procurorilor Propunem excluderea sintagmei „a fost inițiată o procedură disciplinară sau” La alin.(3) din art.76 necesită clarificare din care funcție va fi suspendat membrul Consiliului Superior al Procurorilor – din cea de membru al CSP sau: în cazul procurorilor din funcția de procuror din care a fost detașat, iar în cazul membrilor din rândul societății civile din funcția de care o deține. Proiectul examinat introduce prevederi noi privind răspunderea disciplinară a membrilor Consiliului Superior al Procurorilor, dar nu conține reglementări aferent procedurii: cine are dreptul	Se acceptă Art. 76 se completează cu alineatul (3), cu următorul cuprins: <i>„(3) Membrul Consiliului Superior al Procurorilor în privința căruia a fost pornită urmărirea penală pentru infracțiuni care se pedepsesc cu închisoarea poate fi suspendat din funcție de către Consiliul Superior al Procurorilor, cu votul majorității membrilor Consiliului. Dacă vinovăția nu a fost probată sau dacă a fost pronunțată o sentință de achitare</i>

	inițierii procedurii disciplinare, cine efectuează cercetarea disciplinară, definirea abaterilor disciplinare, etc. Procuratura Generală La pct. 12 din proiect cu referire la modificarea art. 76 din Legea nr.3/2016: În proiect se propune completarea art.76 cu alineatul (3) în sensul reglementării cazurilor de suspendare din funcție a membrilor Consiliului Superior al Procurorilor și anume s-a propus suspendarea în 2 cazuri și anume când este: 1) inițiată o procedură disciplinară și 2) pornită o urmărire penală. În context, propunem a exclude din alineatul (3) textul „inițiată o procedură disciplinară sau” cu menținerea posibilității de a fi suspendat din funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor doar în cazul în care a fost pornită urmărirea penală. Or, procedura disciplinară poate fi pornită și la o plângere formală, în unele cazuri și abuzivă, pentru a fi verificate circumstanțele de fapt și de drept, fapt ce nu justifică suspendarea din funcția de membru CSP doar la pornirea procedurii disciplinare. În context, spre exemplu Legea nr.3/2016 reglementează că, procurorul poate fi suspendat din funcție doar la pornirea urmăririi penale (art.55 alin.(1)). Totodată, considerăm judicios a reglementa și posibilitatea membrului CSP de a ataca în instanța de judecată hotărârea de suspendare din funcția de membru CSP.	<i>ori de încetare a procesului penal pe motiv de reabilitare, suspendarea din funcție încetează.”</i>
Articolul 76: se completează cu alineatul (4), cu următorul cuprins: „(4) La încetarea mandatului membrului Consiliului Superior al Procurorilor ales din rândul procurorilor, în condițiile alin. (1) lit. a), b), c), e) și h), acestuia i se acordă funcția anterioară de procuror pe care a deținut-o până la detașare sau, cu consimțământul său,	Consiliul Superior al Procurorilor Sușinem modificarea propusă, aceasta constituind o garanție a mandatului de membru al organului de autoadministrare al procurorilor. În ipoteza acceptării introducerii „fondului de rezervă” considerăm justificată și echitabilă soluția ca procurorul al cărui mandat de membru al Consiliului Superior al Procurorilor a încetat, să aibă posibilitatea ocupării unei funcții de procuror în Procuratura Generală sau în procuraturile specializate.	Se accepta Modificarea propusă la art. 76 alin. (4) a fost exclusă din proiectul de lege.

i se acordă o altă funcție de procuror vacantă.”	În susținerea soluției identificate invocăm că în Proiect se propune reformularea art.54 alin.(4), stabilindu-se condițiile generale pentru detașarea unui procuror. Astfel, potrivit acestor modificări, la expirarea termenului pentru care a fost detașat, procurorului i se acordă funcția deținută anterior până la detașare sau, cu consimțământul său, i se acordă o altă funcție de procuror vacantă, în condițiile ca aceasta <u>să nu constituie o promovare</u> în raport cu funcția deținută până la detașare.” Însă, la art.76 alin.(4) din proiect, observăm lipsa restricției referitoare la faptul ca funcția care i se acordă după detașare să nu constituie o promovare. În viziunea noastră, rezultă, din logica juridică, că raportat la membrii Consiliului Superior al Procurorilor ar fi posibilă ocuparea funcției de procuror în Procuratura Generală sau în procuraturile specializate. Procuratura Generală Nu susținem inițiativa autorului de a completa art. 76 cu alineatul (4) din considerentele expuse la pct.1 din prezentul Aviz.	
10. Articolul 77: la alineatul (7), cuvintele „toți membrii prezenți în ședință” se substituie cu cuvintele „președintele ședinței”;	Consiliul Superior al Procurorilor Propunem înlocuirea cuvântului „ședinței” cu cuvântul „Consiliului” Potrivit prevederilor art. 72 lit. b) din Legea nr.3/2016, președintele Consiliului Superior al Procurorilor prezidează ședințele acestui for.	Nu se acceptă Legea trebuie să prevadă soluții pentru toate situațiile posibile, inclusiv cele care ar presupune imposibilitatea președintelui CSP de a fi prezent la ședințele consiliului. De aceea și art. 71 alin. (2) din Legea nr. 3/2017 stabilește că în absența președintelui Consiliului Superior al Procurorilor, atribuțiile acestuia sânt exercitate de un membru numit de Consiliu. Art. 72 determină atribuțiile de ordin general ale președintelui CSP.
11. Articolul 82: litera a) va avea următorul cuprins: „a) Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor;”	Consiliul Superior al Procurorilor Propunem renunțarea la lit.d).	Nu se acceptă Prin transferarea Inspecției procurorilor din subordinea Procurorului General în componența CSP aceasta va deveni un organ cu autonomie

litera b) se abrogă; se completează cu litera d) cu următorul cuprins: „d) Inspekția procurorilor.”	Propunem ca la art.89¹ alin.(1) din Proiect să se completeze cu formularea că Inspekția procurorilor activează „în cadrul Consiliului Superior al Procurorilor” În ipoteza că Inspekției procurorilor i se acordă statut de organ independent este illogic să se consemneze că aceasta activează în subordinea Consiliului Superior al Procurorilor.	funcțională din cadrul CSP. O instituție similară este și în cazul CSM. Mai mult, în nota informativă a proiectului de lege și în analiza impactului de fundamentare s-a analizat și oportunitatea constituirii Inspekție procurorilor în calitate de organ independent funcțional de CSP. Argumentele în defavoarea unei astfel de soluții pot și analizate în documentele menționate.
12. Articolul 83: alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor este constituit din 9 membri, după cum urmează: a) 6 sînt aleși de Adunarea Generală a Procurorilor din rîndul procurorilor; b) 3 sînt aleși de către Consiliul Superior al Procurorilor, prin concurs public, din rîndul reprezentanților societății civile.”; se completează cu alineatele (1¹) și (1²) cu următorul cuprins: „(1¹) Colegiul de disciplină și etică este constituit din 7 membri, după cum urmează: a) 5 sînt aleși de Adunarea Generală a Procurorilor din rîndul procurorilor; b) 2 sînt aleși de către Consiliul Superior al Procurorilor, prin concurs public, din rîndul reprezentanților societății civile. (1²) Din componența colegiilor nu pot face parte Procurorul General, adjuncții Procurorului General și persoanele asimilate adjuncților Procurorului General în sensul art. 9 alin.(3).”;	Procuratura Generală La pct. 15 din proiect cu referire la modificările la art.83 din Legea nr.3/2016: Propunem la alineatul (1) litera a) (din proiect) de completat cu textul: „după cum urmează: a) un membru din rîndul procurorilor Procuraturii Generale; b) doi membri din rîndul procuraturilor specializate; c) trei membri din rîndul procurorilor de la procuraturile teritoriale.” Astfel, propunem alegerea în calitate de membri din rîndul procurorilor în colegii după principiul alegerii acestora în cadrul Consiliului Superior al Procurorilor, întru asigurarea unei reprezentativități echitabile din partea tuturor subdiviziunilor Procuraturii. Or, avînd în vedere că în Procuratura Generală activează aproximativ 90 procurori și în procuraturile specializate aproximativ 100 de procurori există probabilitatea ca în colegii să fie aleși doar procurorii din cadrul procuraturilor teritoriale care de fapt constituie majoritatea (aproximativ 400 de procurori). În aceeași ordine de idei, propunem la alineatul (1¹) lit. a) a completa cu textul: „după cum urmează: a) un membru din rîndul procurorilor Procuraturii Generale; b) un membru din rîndul procuraturilor specializate;	Se acceptă parțial Art. 83 alin. (1) și (1¹) vor avea următorul cuprins: „(1) Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor este constituit din 9 membri, după cum urmează: a) 6 sînt aleși de Adunarea Generală a Procurorilor din rîndul procurorilor dintre care unul ales din rîndul procurorilor Procuraturii Generale, unul din rîndul procurorilor procuraturilor specializate și patru din rîndul procurorilor procuraturilor teritoriale. b) 3 sînt aleși de către Consiliul Superior al Procurorilor, prin concurs public, din rîndul reprezentanților societății civile.”; „(1¹) Colegiul de disciplină și etică este constituit din 7 membri, după cum urmează: a) 5 sînt aleși de Adunarea Generală a Procurorilor din rîndul procurorilor dintre care unul ales din rîndul procurorilor Procuraturii Generale, unul din rîndul procurorilor procuraturilor specializate și trei din rîndul procurorilor procuraturilor teritoriale.

	c) trei membri din rândul procurorilor de la procuraturile teritoriale.”	b) 2 sînt aleși de către Consiliul Superior al Procurorilor, prin concurs public, din rîndul reprezentanților societății civile.”
13. Articolul 83 se completează cu alin. (1 ²) cu următorul cuprins: (1 ²) Din componența colegiilor nu pot face parte Procurorul General, adjuncții Procurorului General și persoanele asimilate adjuncților Procurorului General în sensul art. 9 alin.(3).”;	Procuratura Generală La alineatul (1 ²) pentru a nu admite interpretări propunem textul „în sensul art.9 alin.(3)” a-l substitui cu textul „procurorii-șefi ai procuraturilor specializate”.	Se acceptă Articolul 83 se completează cu alin. (1 ²) cu următorul cuprins: <i>„(1²) Din componența colegiilor nu pot face parte Procurorul General, adjuncții Procurorului General și procurorii-șefi ai procuraturilor specializate.”;</i>
14. Articolul 83 la alineatul (10) ultima propoziție va avea următorul cuprins: „Sarcina de lucru a procurorilor, membri ai colegiului se reduce cu cel puțin 30%. În funcție de volumul și complexitatea activității în cadrul colegiului, sarcina de lucru a procurorilor poate fi redusă în proporție mai mare, în modul stabilit de Consiliul Superior al Procurorilor.”	Consiliul Superior al Procurorilor Teza a 2-a, la final să fie reformulată după cum urmează: „în modul stabilit de Procurorul General” Consiliul Superior al Procurorilor nu are atribuții de stabilire a sarcinii de lucru a procurorilor în funcție și repartizarea volumului de lucru.	Se acceptă Articolul 83 alin. (10) ultima propoziție va avea următorul cuprins: <i>„Sarcina de lucru a procurorilor, membri ai colegiului se reduce cu cel puțin 50%. În funcție de volumul și complexitatea activității în cadrul colegiului, sarcina de lucru a procurorilor poate fi redusă în proporție mai mare, în modul stabilit de Procurorul General.”</i>
15. Articolul 83 se completează cu alineatul (11 ¹) cu următorul cuprins: „(11 ¹) Membrii colegiului beneficiază, pentru fiecare ședință la care participă, de o indemnizație echivalentă cu a zecea parte (1/10) din salariul președintelui Consiliului Superior al Procurorilor, dar nu mai mult decât pentru 5 ședințe pe lună.”	Consiliul Superior al Procurorilor Din perspectiva incompatibilităților și interdicțiilor aplicabile funcției de procuror trebuie revizuită acordarea indemnizației procurorilor în funcție.	Nu se acceptă Indemnizația acordată pentru exercitarea funcției de membru în colegiile CSP reprezintă o modalitate de stimulare a procurorilor de a accede în astfel de funcții. Membrul procuror în colegiile CSP activează în această funcție în baza funcției sale de bază. Nu putem spune că suntem în prezența unei incompatibilități în exercitarea funcțiilor de procuror și de membru al colegiului CSP pe motiv că la exercitarea acestor funcții procurorul beneficiază de o indemnizație. Incompatibilitatea în exercițiul funcției de procuror presupune când acesta mai exercită o altă funcție publică sau privată, precum și alte

		activități remunerate sau neremunerate. Art. 14 alin. (2) din Legea nr. 3/2016 stabilește că procurorul poate desfășura activități didactice, științifice și în organele colegiale din cadrul autorităților sau instituțiilor publice, așa cum este și CSP. Prezența remunerației în sine nu constituie un temei de incompatibilitate a funcției de procuror cu cea de membru în colegiile CSP. Prevederi similare sunt și în cazul membrilor din colegiile CSM.
16. Articolul 87 va avea următorul cuprins: (2) Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor examinează, în termen de cel mult 3 luni, materialele prezentate de secretariatul Consiliului Superior al Procurorilor.”	Consiliul Superior al Procurorilor Prevederile normei respective sunt valabile doar în cazul detașării procurorilor în funcția de membru în Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor, or eficiența acestei norme este minimă în condițiile în care membrii procurori nu vor fi detașați, aceasta comportă riscuri înalte de blocaje a activității Colegiului.	Nu se acceptă Termenul de 3 luni este suficient pentru examinarea materialelor recepționate de la CSP. Nu considerăm argumentată propunerea de a extinde sau detașa procurorii în calitate de membri ai colegiilor CSP.
17. „Articolul 89¹. Inspecția procurorilor (1) Inspecția procurorilor este un organ independent, constituit din 6 inspectori care dispune de autonomie funcțională. (2) Durata mandatului de inspector este de 6 ani. Inspectorul poate fi numit doar pentru un singur mandat. (3) În funcția de inspector este numită persoana, aleasă prin concurs public, care întrunește următoarele condiții: a) deține diplomă de licențiat în drept sau echivalentul acesteia; b) are o vechime în specialitatea juridică de cel puțin 7 ani; c) nu i-a fost, anterior, constatată vinovăția pentru săvârșirea unei infracțiuni;	Consiliul Superior al Procurorilor În opinia noastră, după cum s-a reiterat și anterior, ar fi justificat ca inspectorii să fie procurori-detașați. Având în vedere că standardele față de independența procurorilor promovate de mecanismele internaționale sunt exigente și responsabilitatea activității procurorilor este înaltă, respectiv și persoanele care vor verifica modul de îndeplinire de către procurori a obligațiilor de serviciu trebuie să fie cel puțin la nivel de egalitate cu statutul procurorilor. În ipoteza acceptării conceptului propus, proiectul de lege ar trebui reconsiderat substanțial aferent reglementărilor ce vizează statutul Inspecției procurorilor, care vor putea constitui subiectul unor dezbateri și consultări publice suplimentare. Revizuirea formulării referitoare la statutul Inspecției procurorilor, ținând cont de propunerea formulată pentru art.82 lit.b) din tabel.	Nu se acceptă Vezi argumentele de la pct. 11 din tabel. Cu referire la oportunitatea detașării procurorilor în funcția de inspector din Inspecția procurorilor menționăm că pentru a garanta independența și imparțialitatea acestora în procedura de examinare a presupuselor abateri disciplinare s-a propus limitarea accederii în aceste funcții a procurorilor în funcție. O soluție similară este și în cazul Inspecției judiciare. Trebuie să atragem atenția că în cazul Inspecției judiciare mecanismul care presupunea detașarea judecătorilor în funcție nu a mai prezentat o soluție fiabilă și a fost prin urmare regândit. Același lucru este valabil și în cazul procurorilor,

d) se bucură de o reputație ireproșabilă în condițiile stabilite la art. 20 alin. (2). (4) Concursul pentru selectarea inspectorilor este organizat de Consiliul Superior al Procurorilor. (5) În funcția de inspector nu pot fi numiți procurori în funcție. (6) Inspecția procurorilor este condusă de către un inspector-șef ales prin vot secret din rândul inspectorilor, la pima ședință a inspecției. (7) Structura și atribuțiile Inspecției procurorilor sînt stabilite prin regulament aprobat de Consiliul Superior al Procurorilor, care se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor. (8) În exercițiul atribuțiilor sale, inspectorii beneficiază de garanțiile de independență și inviolabilitate similare cu cele ale procurorilor. (9) Inspecția procurorilor are următoarele competențe: a) efectuează verificarea activității organizatorice a procurorilor și procuraturilor; b) examinează sesizările sau, după caz, se autosesizează cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare; c) prezintă dosarul disciplinar în fața Colegiului de disciplină și etică, a Consiliului Superior al Procurorilor și a instanțelor de judecată cu dreptul de a contesta în condițiile legii hotărârile pronunțate;	Drept exemplu elocvent referitor la modul reglementării statutului Inspecției procurorilor, invocăm art.65 alin.(1) și alin.(3) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii din România, potrivit căroră „Inspecția Judiciară funcționează ca structură cu personalitate juridică în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, cu sediul în municipiul București. Inspecția Judiciară acționează potrivit principiului independenței operaționale în raport cu Consiliul Superior al Magistraturii, instanțele judecătorești, parchetele de pe lângă acestea și în relația cu celelalte autorități publice, exercitându-și atribuțiile de analiză, verificare și control în domeniile specifice de activitate, în temeiul legii și pentru asigurarea respectării acesteia.” Procuratura Generală La articolul 89¹ alineatul (1) cifra „6” a se substitui cu cifra „10” având în vedere argumentele menționate în nota informativă la proiect (menționate la pct.3 din prezentul aviz) precum și datele statistice, oferite de Inspecția procurorilor. Astfel, pe parcursul anului 2022, conform competenței stabilite în art.52 alin.(6) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, după înregistrarea prealabilă la Consiliul Superior al Procurorilor, Inspecția procurorilor a examinat 426 de sesizări cu privire la preținse abateri disciplinare săvârșite de către procurori, ex-procurori și alt personal detașat în procuraturile specializate. Monitorizarea fenomenului în dinamică, a scos în evidență faptul că, cu fiecare perioadă de raport, numărul sesizărilor privind faptele ce pot constitui abateri disciplinare, verificate de Inspecția procurorilor, este într-o continua ascensiune, iar creșterea procentuală a acestora în raport cu perioada anului 2008 este de 305%. Din cele 426 sesizări înregistrate la Inspecția procurorilor, 25 sesizări au fost restituite autorilor, de către inspectori, din motivul nerespectării condițiilor de formă și de conținut.	or nu mai este necesar a reveni la vechile mecanisme care s-au dovedit a fi ineficiente. Se acceptă parțial Articolul 89¹. Inspecția procurorilor „(1) Inspecția procurorilor dispune de autonomie funcțională și este constituită din 9 inspectori.”
--	--	--

d) efectuează verificările pe marginea cererilor procurorilor privind apărarea independenței și a reputației, rezultatele cărora le prezintă Consiliului Superior al Procurorilor; e) studiază temeiurile respingerii de către Președintele Republicii Moldova a candidaturii propuse de Consiliul Superior al Procurorilor pentru numirea în funcția de Procuror General, cu prezentarea unei note informative Consiliului Superior al Procurorilor. f) pregătește raportul anual cu privire la activitatea sa și îl prezintă Consiliului Superior al Procurorilor; e) are alte atribuții prevăzute de legislație sau regulamentele de activitate. (10) În procesul de verificare a sesizării, inspectorul este în drept: a) să facă cunoștință cu materialele și cauzele penale la examinarea cărora se afirmă că au fost comise faptele descrise în sesizare; b) să solicite alte informații necesare de la procurorul ierarhic superior sau de la alți procurori din procuratura în care activează procurorul vizat în sesizare, precum și de la alte autorități publice, persoane cu funcții de răspundere sau persoane private; c) să solicite, în caz de necesitate, persoanei care a depus sesizarea explicații verbale și în scris, precum și probe	La articolul 89¹ alineatul (10) lit. d) după textul „să întreprindă alte măsuri” propunem a completa cu textul „prevăzute de lege” în vederea evitării interpretării extinse a normei și posibilităților de aplicare discreționară. La alineatul (11) după textul „procurorilor și procuraturilor” considerăm necesar a completa cu textul „precum și accesul la materialele procedurii disciplinare”. Astfel, potrivit art.89¹ alineatul (10) litera a) și b) din proiectul de lege, în procesul de verificare inspectorul este în drept să facă cunoștință cu materialele și cauzele penale la examinarea cărora se afirmă că au fost comise faptele descrise în sesizare precum și să solicite alte informații necesare de la procurorul ierarhic superior sau de la alți procurori din procuratura în care activează procurorul vizat în sesizare și de la alte autorități publice, persoane cu funcții de răspundere sau persoane private. Totodată, având în vedere că, acces la materialele procedurii disciplinare (care poate conține copii/informații din cadrul cauzei penale aflate la faza de urmărire penală) pot avea și persoana care a sesizat precum și avocatul acestuia pentru a nu divulga materialele urmăririi penale persoanelor terțe considerăm că, Consiliul Superior al Procurorilor urmează să reglementeze într-un Regulament modalitatea de acces la materialele procedurii disciplinare, în special, când sunt informații din cauzele penale aflate la faza de urmărire penală, în care va fi descrisă clauza de restricționare a accesului la anumite materiale ale procedurii disciplinare.	
--	--	--

suplimentare în legătură cu faptele invocate în sesizare; d) să întreprindă alte măsuri pe care le consideră necesare pentru a demonstra existența sau inexistența elementelor abaterii disciplinare în faptele indicate în sesizare. (11) Volumul, metodele, temeiurile și procedura de verificare a activității organizatorice a procurorilor și procuraturilor se aprobă de Consiliul Superior al Procurorilor. (12) Activitatea inspectorului este supusă evaluării odată la 2 ani de către Consiliul Superior al Procurorilor. Procedura și criteriile de evaluare sunt stabilite prin regulament. (13) Condițiile și modul de salarizare a inspectorilor și inspectorului-șef se stabilește conform legislației privind sistemul de salarizare în sectorul bugetar. (14) Asigurarea tehnico-materială a activității inspecției procurorilor se efectuează de Consiliul Superior al Procurorilor în conformitate cu legea bugetului.		
18. Articolul 89¹. Inspecția procurorilor (2) Durata mandatului de inspector este de 6 ani. Inspectorul poate fi numit doar pentru un singur mandat.	Consiliul Superior al Procurorilor Reglementarea posibilității exercitării a două mandate Este necesară clarificarea circumstanțelor și temeiurilor privind existența doar a unui singur mandat în Inspecția procurorilor și garanțiile de încheiere a acestuia.	Nu se acceptă Mandatul de membru în cadrul Inspecției procurorilor este de 6 ani, timp suficient pentru excelarea în atribuțiile conferite de lege. Oferirea unui mandat dublu, va transforma Inspecția procurorilor într-un organ corporatist, lucru periculos mai ales în contextul atribuțiilor de

		care acesta este responsabil - examinarea abaterilor disciplinare.
19. „Articolul 89¹. Inspecția procurorilor (3) În funcția de inspector este numită persoana, aleasă prin concurs public, care întrunește următoarele condiții: a) deține diplomă de licențiat în drept sau echivalentul acesteia; b) are o vechime în specialitatea juridică de cel puțin 7 ani; c) nu i-a fost, anterior, constatată vinovăția pentru săvârșirea unei infracțiuni; d) se bucură de o reputație ireproșabilă în condițiile stabilite la art. 20 alin. (2).	Consiliul Superior al Procurorilor Propunerea noastră se referă la necesitatea ca una din condiții să prevadă ca experiența anterioară să includă activitate de procuror, judecător, avocat. Considerăm imperios stabilirea unor condiții mai severe pentru candidatul la funcția de inspector, prin raportarea celor stabilite pentru funcția de procuror.	Se acceptă parțial Experiența de cel puțin 10 ani de vechime în specialitate juridică, înglobează și vechimea în profesia de judecător, procuror sau avocat. Pe de altă parte nu putem limita accesul în funcție de inspector doar la profesiile de avocat, judecător sau procuror. În același timp, organizarea concursului pentru funcția de inspector este în sarcina CSP care are posibilitatea de a selecta cei mai buni candidați pentru aceste funcții din rândul candidaților, avocați, foști judecători sau procurori, or experiența în aceste domenii constitui un avantaj.
20. Articolul 89¹. Inspecția procurorilor (4) Concursul pentru selectarea inspectorilor este organizat de Consiliul Superior al Procurorilor.	Consiliul Superior al Procurorilor Reformularea în sensul stabilirii clare că modul de organizare și desfășurare a concursului pentru selectarea inspectorilor este stabilit prin regulament, aprobat de Consiliul Superior al Procurorilor. Din redacția propusă nu se deduce modul de reglementare a organizării și desfășurării concursului în speță, precum și autoritatea competentă care va aproba regulile concursului.	Se acceptă Art. 89¹ alin. (4) va avea următorul cuprins: <i>„(4) Concursul pentru selectarea inspectorilor este organizat de Consiliul Superior al Procurorilor. Procedura concursului se stabilește printr-un regulament aprobat de Consiliul Superior al Procurorilor.”</i>
21. Articolul 89¹. Inspecția procurorilor (6) Inspecția procurorilor este condusă de către un inspector-șef ales prin vot secret din rândul inspectorilor, la prima ședință a inspecției. (7) Structura și atribuțiile Inspecției procurorilor sînt stabilite prin regulament aprobat de Consiliul Superior al Procurorilor, care se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor.	Consiliul Superior al Procurorilor Din interpretarea normei deducem că mandatul inspectorului-șef va fi de 6 ani, ceea ce considerăm a fi neproportional în raport cu mandatul președintelui Consiliului Superior al Procurorilor, care potrivit proiectului se propune a fi redus până la 3 ani, fără posibilitatea realegerii. Stabilirea în lege a atribuțiilor inspectorului-șef. În viziunea noastră, atribuțiile inspectorului-șef necesită a fi statuate expres și clar în lege și nu într-un act normativ subordonat	Se acceptă parțial Mandatul de președinte al CSP și de inspector șef în cadrul Inspecției procurorilor nu trebuie să coincidă, pentru a garanta independența și integritatea în luarea deciziilor. Art. 89¹ alin. (10) va avea următorul cuprins: <i>„(10) Inspectorul-șef al Inspecției procurorilor îndeplinește, în principal, următoarele atribuții:</i> a) conduce și coordonează activitatea inspecției și repartizează sarcinile între inspectori;

	legii, având în vedere reconsiderarea locului și rolului Inspecției procurorilor.	b) repartizează aleatoriu sesizările cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare cu respectarea principiului de imparțialitate; c) examinează sesizările cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinar; d) prezintă raportul anual cu privire la activitatea inspecției; e) propune Consiliului Superior al Procurorilor planul de verificare a activității organizatorice a procurorilor și procuraturilor; f) reprezintă inspecția în relațiile interne și cele internaționale; g) îndeplinește orice alte atribuții prevăzute de lege sau de regulamentele Consiliului Superior al Procurorilor.
22. Articolul 89¹. Inspecția procurorilor (8) În exercițiul atribuțiilor sale, inspectorii beneficiază de garanțiile de independență și inviolabilitate similare cu cele ale procurorilor. (9) Inspecția procurorilor are următoarele competențe: a) efectuează verificarea activității organizatorice a procurorilor și procuraturilor; b) examinează sesizările sau, după caz, se autosesizează cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare; c) prezintă dosarul disciplinar în fața Colegiului de disciplină și etică, a Consiliului Superior al Procurorilor și a instanțelor de judecată cu dreptul de a contesta în condițiile legii hotărârile pronunțate;	Consiliul Superior al Procurorilor Reformularea dispoziției în speță. Expresia „garanțiile de independență și inviolabilitate similare cu cele ale procurorilor” este una ambiguă și lasă loc de interpretare, aceasta urmând a fi explicată, or noma juridică trebuie să fie predictibilă. Separarea în 2 acțiuni diferite: se autosesizează și examinează sesizările. Introducerea după cuvântul „efectuează” a sintagmei – „la solicitarea Consiliului Superior al Procurorilor” și excluderea textului „rezultatele cărora le prezintă Consiliului Superior al Procurorilor” Introducerea cuvintelor „sau, după caz, Procuror General interimar” Reglementarea faptului că verificările în speță se vor efectua la solicitarea Consiliului Superior al Procurorilor. Art.17 alin.(17) din Legea nr.3/2016 stabilește procedura numirii în funcție a Procurorului General interimar, aspect de care trebuie ținut cont la redactarea normei în speță.	Se acceptă parțial Art. 89 ¹ alin. (9) va avea următorul cuprins: (9) Inspecția procurorilor are următoarele competențe: a) efectuează verificarea activității organizatorice a procurorilor și procuraturilor; b) examinează sesizările cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare; c) se autosesizează cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare; d) prezintă dosarul disciplinar în fața Colegiului de disciplină și etică, a Consiliului Superior al Procurorilor și a instanțelor de judecată cu dreptul de a contesta în condițiile legii hotărârile pronunțate; e) efectuează la solicitarea Consiliului Superior al Procurorilor a verificările privind apărarea independenței și a reputației procurorilor;

d) efectuează verificările pe marginea cererilor procurorilor privind apărarea independenței și a reputației, rezultatele cărora le prezintă Consiliului Superior al Procurorilor; e) studiază temeiurile respingerii de către Președintele Republicii Moldova a candidaturii propuse de Consiliul Superior al Procurorilor pentru numirea în funcția de Procuror General, cu prezentarea unei note informative Consiliului Superior al Procurorilor. f) pregătește raportul anual cu privire la activitatea sa și îl prezintă Consiliului Superior al Procurorilor; e) are alte atribuții prevăzute de legislație sau regulamentele de activitate.	Numirea în funcție a Procurorului General este competență exclusivă a Consiliului Superior al Procurorilor și aspectele aferente acestui exercițiu trebuie specificate clar în lege. Nu este reglementat ce face Consiliul Superior al Procurorilor cu raportul prezentat – îl aprobă/avizează, îl publică pe pagina web oficială.	f) studiază temeiurile respingerii de către Președintele Republicii Moldova a candidaturii propuse de Consiliul Superior al Procurorilor pentru numirea în funcția de Procuror General, sau după caz, în funcția de Procuror General interimar, cu prezentarea unei note informative Consiliului Superior al Procurorilor. g) pregătește raportul anual cu privire la activitatea sa și îl prezintă Consiliului Superior al Procurorilor, care se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor;
23. Articolul 89¹. Inspecția procurorilor (10) În procesul de verificare a sesizării, inspectorul este în drept: a) să facă cunoștință cu materialele și cauzele penale la examinarea cărora se afirmă că au fost comise faptele descrise în sesizare; b) să solicite alte informații necesare de la procurorul ierarhic superior sau de la alți procurori din procuratura în care activează procurorul vizat în sesizare, precum și de la alte autorități publice, persoane cu funcții de răspundere sau persoane private; c) să solicite, în caz de necesitate, persoanei care a depus sesizarea explicații verbale și în scris, precum și probe	Consiliul Superior al Procurorilor Prevederile alin.(10) din Proiect dublează prevederile art.46 alin.(3) din Legea nr.3/2016, creându-se o confuzie juridică. Regândirea prevederilor în sensul impunerii limitelor clare a inspectorului, or dispoziția în speță intră în coliziune cu principiul confidențialității urmării penale. Este necesară soluționarea concurenței între această normă și prevederile art.212 din Codul de procedură penală. Reconsiderarea în sensul stabilirii clare la care alte informații se face referință. Comisia de la Veneția impune exigențe rigide privind folosirea unor termeni precum: „alte informații”, „alte măsuri”. Revizuirea în sensul stabilirii clare la care alte măsuri se face referință.	Se acceptă Alineatul (10) din art. 89¹ ce dubla prevederile de la art. 46 alin. (3) a fost exclus din proiect.

suplimentare în legătură cu faptele invocate în sesizare; d) să întreprindă alte măsuri pe care le consideră necesare pentru a demonstra existența sau inexistența elementelor abaterii disciplinare în faptele indicate în sesizare. (11) Volumul, metodele, temeiurile și procedura de verificare a activității organizatorice a procurorilor și procuraturilor se aprobă de Consiliul Superior al Procurorilor.	Excluderea cuvintelor „procurorilor și” Activitatea organizatorică a unui procuror este un concept cu puternic nucleu teoretic. În contextul prevederilor proiectului de lege examinat, propunem regândirea unor aspecte aferent procedurii disciplinare în privința procurorilor prin introducerea unei etape prealabile de verificare a sesizărilor depuse de către persoanele fizice și juridice cu privire la abaterea disciplinară comisă de către un procuror (etapa admisibilității). Astfel, inspectorul din cadrul Inspecției procurorilor va avea posibilitatea legală, de verificare și examinare a informației din sesizarea depusă, într-un termen rezonabil stabilit (de exemplu 10 zile lucrătoare) și decizie dacă este justificată inițierea sau refuzul inițierii cercetării disciplinare în privința procurorului. Menționăm că mecanismul propus este aplicat de către Inspecția Judiciară în cazul procedurii disciplinare în privința judecătorilor, fiind reglementat în secția 2-a din capitolul III din Legea nr.178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor (art.21-26), precum și de către inspectorii de integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate în cazul verificării prealabile a sesizărilor depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice (art.31 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.	
24. Articolul 89². Răspunderea inspectorului din Inspecția procurorilor (1) Inspectorul poartă răspundere pentru acțiunile sau inacțiunile sale săvârșite în exercitarea mandatului, în conformitate cu prezenta lege și art. 23 din Legea nr.199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcție de demnitate publică.	Consiliul Superior al Procurorilor Revizuirea listei autorilor sesizărilor și excluderea asociației profesionale. Enumerarea autorilor sesizărilor nu include, spre exemplu, membrul Colegiului de disciplină și etică, precum și participanții la procedurile disciplinare. Excluderea cuvântului „publice” Din redacția normei s-ar presupune că sunt permise desfășurarea activităților cu caracter politic care nu sunt făcute în mod public.	Se acceptă Proiectul a fost completat cu modificări la art. 81 din Legea nr. 3/2016: Articolul 81 alineatul (1), cuvintele „și a colegiilor sale” se substituie cu cuvintele „Inspecției procurorilor și a colegiilor sale.”. Articolul 89². Răspunderea inspectorului din Inspecția procurorilor

(2) Procedura disciplinară în privința inspectorului poate fi pornită în baza sesizării inspectorului-șef, a membrului Consiliului Superior al Procurorilor, a procurorului sau a asociației profesionale a procurorilor. Cerințele de formă și conținut ale sesizării prevăzute la art. 44 se aplică în mod corespunzător. (3) Constituie abatere disciplinară a inspectorului: a) imixtiunea în activitatea procurorilor sau intervențiile de orice natură pentru soluționarea unor cereri, pretinderea sau acceptarea soluționării intereselor personale sau ale membrilor familiei altfel decât în limitele prevederilor legislației în vigoare; b) desfășurarea activităților publice cu caracter politic; c) încălcarea, din motive imputabile, a termenelor de examinare a petițiilor aflate în procedură sau încălcarea normelor legislației; d) încălcarea prevederilor legislației referitoare la obligativitatea depunerii declarației cu privire la venituri și proprietate și a declarației de interese personale; e) refuzul nejustificat de a îndeplini o atribuție de serviciu; f) absențele nemotivate de la serviciu, dacă acestea au afectat activitatea inspecției procurorilor; g) atitudinea nedemnă în procesul disciplinar față de colegi, membrii Colegiului de	Excluderea sintagmei „dacă acestea au afectat activitatea inspecției procurorilor” Prin interpretare, <i>per a contrario</i> deducem că se permite absența nemotivată de la serviciu dacă nu a fost afectată activitatea inspecției procurorilor Excluderea sintagmei „față de colegi, membrii Colegiului de disciplină și etică, autorul sesizării, avocați sau alte persoane” Enumerarea în speță este superfluă Completarea normei cu dispoziții ce vor reglementa aspecte privind asigurarea lucrărilor de secretariat pentru Inspecția procurorilor Sincronizarea cu prevederile art.81 alin.(1) din Legea nr.3/2016, care prevăd funcționarea Aparatului Consiliului Superior al Procurorilor. Procuratura Generală Potrivit proiectului Legea nr.3/2016 se completează cu articolul 89² care reglementează procedura de răspundere a inspectorului din Inspecția procurorilor. Astfel, articolul reglementează că procedura disciplinară în privința inspectorului poate fi pornită în baza sesizării inspectorului-șef, a unui membru a Consiliului Superior al Procurorilor, a procurorului sau a asociației profesionale a procurorilor iar sancțiunea disciplinară se aplică prin hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor. Prin urmare, articolul reglementează procedura de sesizare și de aplicare a sancțiunii disciplinare și este lacunar în partea ce ține de procedura și persoanele responsabile de examinarea/investigarea sesizării cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare depuse împotriva inspectorului din cadrul Inspecției procurorilor, astfel considerăm necesar a completa proiectul cu reglementări la acest capitol.	(1) Inspectorul poartă răspundere pentru acțiunile sau inacțiunile sale săvârșite în exercitarea mandatului, în conformitate cu prezenta lege și art. 23 din Legea nr.199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcție de demnitate publică. (2) Procedura disciplinară în privința inspectorului poate fi pornită în baza sesizării inspectorului-șef, a membrului Consiliului Superior al Procurorilor, a membrului Colegiului de disciplină și etică, a procurorului sau a asociației profesionale a procurorilor. Cerințele de formă și conținut ale sesizării prevăzute la art. 44 se aplică în mod corespunzător. (3) Constituie abatere disciplinară a inspectorului: a) imixtiunea în activitatea procurorilor sau intervențiile de orice natură pentru soluționarea unor cereri, pretinderea sau acceptarea soluționării intereselor personale sau ale membrilor familiei altfel decât în limitele prevederilor legislației în vigoare; b) desfășurarea activităților cu caracter politic; c) încălcarea, din motive imputabile, a termenelor de examinare a petițiilor aflate în procedură sau încălcarea normelor legislației; d) încălcarea prevederilor legislației referitoare la obligativitatea depunerii declarației cu privire la venituri și proprietate și a declarației de interese personale; e) refuzul nejustificat de a îndeplini o atribuție de serviciu;
---	---	---

disciplină și etică, autorul sesizării, avocați sau alte persoane. (4) În condițiile legii, inspectorului îi pot fi aplicate următoarele sancțiuni disciplinare: a) avertisment; b) mustrare; c) eliberare din funcția de inspector. (5) Inspectorul este în drept să prezinte explicații pe marginea abaterii disciplinare. (6) Sancțiunea disciplinară se aplică prin hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor. (7) Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor prevăzută la alin. (6) din prezentul articol poate fi contestată în condițiile prevăzute la art. 79.”	La art. 89² alin. (3) lit.g) după textul „față de colegi” propunem a completa cu cuvântul „procurori,” or, considerăm judicios ca atitudinea nedemnă a inspectorului față de procurori în procesul disciplinar tot urmează a fi interpretată ca abatere disciplinară, întru excluderea discriminării între diferite profesii/persoane.	f) absențele nemotivate de la serviciu, dacă acestea au afectat activitatea inspecției procurorilor; g) atitudinea nedemnă față de participanți în cadrul procesului disciplinar; (4) În condițiile legii, inspectorului îi pot fi aplicate următoarele sancțiuni disciplinare: a) avertisment; b) mustrare; c) eliberare din funcția de inspector. (5) Inspectorul este în drept să prezinte explicații pe marginea abaterii disciplinare. (6) Sancțiunea disciplinară se aplică prin hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor. (7) Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor prevăzută la alin. (6) din prezentul articol poate fi contestată în condițiile prevăzute la art. 79.”
25. Art. IV. - (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. (2) Mandatul membrilor Colegiului pentru selecția și cariera procurorilor și a Colegiului pentru evaluarea performanțelor procurorilor încetează de drept. (3) Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor își începe activitatea după selectarea de către Consiliul Superior al Procurorilor și Adunarea Generală a Procurorilor a tuturor membrilor colegiului. (4) Procedurile de evaluare a procurorilor aflate în derulare la momentul intrării în vigoare a prezentei legi se suspendă, și	Consiliul Superior al Procurorilor Din economia redacției alin.(2) ar rezulta că mandatul membrilor Colegiului de disciplină și etică continuă, la intrarea în vigoare a proiectului examinat. Considerăm că suspendarea tuturor procedurilor de evaluare, nefiind clar dacă acestea includ și cele de selecție, comportă un risc major privind ne-desfășurarea unui timp îndelungat a procedurilor aferent evaluării și selecției procurorilor, care ar putea avea repercusiuni asupra statelor de personal din subdiviziunile Procuraturii Raporturile de muncă ale inspectorilor necesită a fi reglementate într-o manieră clară și previzibilă, or norma stabilită în alin. (5) compromite spiritul concursului organizat pentru ocuparea funcției de inspector. Aflându-ne pe tărâmul dreptului public,	Se acceptă Art. IV din lege va avea următorul cuprins: (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. (2) Mandatul membrilor Colegiului pentru selecția și cariera procurorilor și a Colegiului pentru evaluarea performanțelor procurorilor încetează de drept. (3) Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor își începe activitatea după selectarea de către Consiliul Superior al Procurorilor și Adunarea Generală a Procurorilor a tuturor membrilor colegiului.

urmează a fi reluate de noua componență a Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor. (5) Consiliul Superior al Procurorilor va întreprinde măsurile necesare conform legii, pentru a asigura numirea în funcțiile de inspector în Inspekția procurorilor. Inspectorii din cadrul Inspekției procurorilor își pot continua activitatea, cu acordul lor, în Inspekția procurorilor din cadrul Consiliului Superior al Procurorilor dacă întrunesc condițiile stabilite de prezenta lege. (6) Membrii Consiliului Superior al Procurorilor în funcție la data intrării în vigoare a prezentei legi își exercită mandatul până la expirarea termenului pentru care au fost aleși. Membrii de drept își încetează mandatul la data intrării în vigoare a prezentei legi. (7) Consiliul Superior al Procurorilor și Procuratura Generală în termen de două luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.	legiuitorul trebuie să-și asume obligația stabilirii dispozițiilor clare aferent raporturilor de muncă ale inspectorilor în funcție. Dispozițiile finale trebuie reconsiderate având în vedere situațiile concrete a membrilor actuali ai Consiliului Superior al Procurorilor, cu luarea în considerație a tuturor circumstanțelor care cad sub incidența aceste legi.	(4) Procedurile de evaluare a procurorilor aflate în derulare la momentul intrării în vigoare a prezentei legi se suspendă, și urmează a fi reluate de noua componență a Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor. (5) În perioada aplicării Legii nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, suplimentar condițiilor prevăzute la art. 69 alin. (6) și (7) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, candidaților la funcția de membru al Colegiului li se aplică criteriul promovării evaluării integrității (6) Consiliul Superior al Procurorilor: a) în termen de 5 zile de la data publicării a prezentei legi va anunța concursul pentru ocuparea funcțiilor de membru în Colegiu; b) în termen de 5 zile de la data publicării a prezentei legi va convoca Adunarea Generală a Procurorilor pentru alegerea membrilor Colegiului; c) în termen de 5 zile de la data publicării a prezentei legi va organiza concursul pentru numirea în funcție a inspectorilor din cadrul Inspekției procurorilor; d) în termen de 1 lună de la data publicării prezentei legi va adopta actele normative prevăzute de prezenta lege și va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta; e) va transmite spre examinare Comisiei de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale
---	--	--

		judecătorilor și procurorilor, create prin Legea nr. 26/2022 dosarele tuturor candidaților la funcția de membru al Colegiului; (7) Modificările de la art. 69 din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură intră în vigoare la alegerea a cel puțin 2/3 din membrii Consiliului Superior al Procurorilor în condițiile Legii nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor. (8) Mandatul de președinte al Consiliului Superior al Procurorilor în funcție la data intrării în vigoare a prezentei legi se prelungește, prin extindere, până la ocuparea funcției de membru de către succesorul de competență în condițiile Legii nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor. (9) Procuratura Generală în termen de 1 lună de la data publicării prezentei legi va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta. (10) Procurorul Generală în termen de 5 zile de la data publicării prezentei legi va iniția procedura de preavizare a inspectorilor din cadrul Inspecției procurorilor în corespundere cu prevederile Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și ale legislației muncii. (11) Procedurile disciplinare aflate în derulare la data intrării în vigoare a prezentei legi se
--	--	---

		suspendă, și urmează a fi reluate de noua componentă a Inspecției procurorilor.
	Procuratura Generală La articolul 18 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură propunem: -alineatul (1) a-l abroga. -la alineatul (3), textul „, cu acordul scris al Consiliului Superior al Procurorilor” se exclude. - alineatul (4) la final se completează cu următorul cuprins: „În cazul pierderii încrederii, Procurorul General dispune prin ordin încetarea exercitării mandatului adjunctului Procurorului General.” Argumentare: Alineatul (1) al art.18 în redacția actuală intră în contradicție cu alineatul (3) al aceluiași articol, motiv pentru care propunem abrogarea acestuia. Cu privire la alineatul (3) din art.18 indicăm următoarele: Potrivit pct.76 din Decizia de inadmisibilitate nr. 149 din 30 septembrie 2021, Curtea Constituțională a iterat: „Adjuncții Procurorului General sunt numiți de acesta, fără concurs, pe baza încrederii personale. De asemenea, împreună cu Procurorul General, aceștia sunt conducători ai Procuraturii, iar în cadrul procesului-penal au statut de procurori ierarhici ai tuturor procurorilor, cu excepția Procurorului General.” Subsecvent, potrivit art.12 alin.(1) din Legea 3/2016 cu privire la Procuratură, „(1) Procurorul General și adjuncții acestuia, conform competențelor stabilite, sânt conducători ai Procuraturii. [...]” Prin urmare, în condițiile în care adjuncții Procurorului General sunt numiți de Procurorul General, fără concurs, pe baza încrederii personale aceștia fiind considerați conducători ai Procuraturii și nicidecum procurori ierarhic inferiori, considerăm că pentru numirea și demiterea acestora, reieșind din prevederile	Nu se acceptă Modificările propuse la art. 18 prin excluderea participării CSP la numirea în funcție a adjuncților Procurorului General contravine art. 125 alin. (3) din Constituție. Potrivit acestui articol „Numirea, transferarea, promovarea și demiterea procurorilor ierarhic inferiori se efectuează de către Procurorul General, la propunerea Consiliului Superior al Procurorilor.” În ierarhia sistemului procuraturii, adjuncții Procurorului general sunt inferiori acestuia din urmă, prin urmare, CSP este organul îndreptățit să participe plenipotențiar la numirea adjuncților propuși de Procurorul General. Nu în ultimul rând acordul scris al CSP se referă la întrunirea de către candidați a condițiilor de accedere în această funcție. În opinia sa asupra Proiectului de lege cu privire la Consiliul procurorilor și judecătorilor din Bosnia și Herțegovina, Comisia de la Veneția în avizul nr. CDL-AD(2014)008 la pct. 81 se menționa: „81. O problemă suplimentară este că articolul 53 din proiectul de lege împuternicește procurorul-șef să aleagă procurori-șefi adjuncți dintre procurorii desemnați din birou care au îndeplinit cerințele necesare. El sau ea notifică apoi decizia către Consiliul procurorilor și judecătorilor. Se pare că aceste numiri sunt în întregime în mâinile procurorului-șef. Într-un

	art.125 alin.(3) din Constituție, nu este necesară implicarea sau participarea Consiliului Superior al Procurorilor. Rațiunea alegerii adjuncților Procurorului General de către Procurorul General pe baza încrederii personale fără implicarea în acest exercițiu a CSP este justificată și derivă din necesitatea asigurării unei sinergii între conducătorii Procuraturii care împreună urmează să realizeze într-un mod pozitiv sarcinile și obiectivele instituționale, pentru a atinge cele mai înalte rezultate. Mai mult, reiterăm că pentru activitatea și rezultatele obținute de Procuratură poartă răspundere managerială în corespundere cu prevederile art.4 alin.(2) din Legea Nr. 229/2010 - Managerul entității publice, adică Procurorul General. Anume din aceste motive, Procurorul General urmează să dețină o prerogativă exclusivă de a-și numi adjuncții în funcție fără ca acest proces să fie obstrucționat de către CSP. Este inadmisibil și absolut inechitabil ca CSP să aibă dreptul de a respinge adjuncții Procurorului General propuși de către Procurorul General, în condițiile în care CSP nu poartă nici o responsabilitate pentru profesionalismul, calitățile manageriale și activitatea ulterioară a acestora. Totodată, considerăm întemeiat să existe temei legal în baza căruia Procurorul General să-și poată demite adjuncții din funcțiile deținute în cazul în care pe parcursul activității desfășurate de ultimii, Procurorului General își pierde încrederea în ei. Or, lipsa unor mecanisme viabile de demitere a adjuncților Procurorului General și menținerea acestora în funcție pentru o perioadă de 7 ani (durata mandatului Procurorului General), față de care Procurorului General și-a pierdut încrederea, este contrară scopului urmărit la numirea în funcție a acestora și a principiilor bunei guvernări instituționale.	sistem ierarhic precum cel al Bosniei și Herțegovinei acordarea atât de multă putere asupra numirilor unei singure persoane, mai ales fără nicio cerință de a se consulta cu nimeni altcineva, ar putea fi o rețetă ca procurorul șef să aleagă adjuncții aleși pentru respectarea lor și lipsiți de independența necesară. de gândire necesară unui bun procuror.”
	Procuratura Generală	Se acceptă parțial

	La articolul 27¹ din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură propunem: - alineatul (2) a-l reda cu următorul cuprins: „(2) În cazul vacanței funcției de procuror-șef al procuraturii, adjunct al procurorului-șef al procuraturii, procuror-șef al subdiviziunii Procuraturii Generale sau adjunct al procurorului-șef al subdiviziunii Procuraturii Generale, Consiliul Superior al Procurorilor, în termen de până la 6 luni, propune Procurorului General în condițiile prezentei legi, candidatul pentru numirea în această funcție. -alineatul (3) a-l abroga. Argumentare: Prin Legea 102/2021 cu privire la modificarea Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură a fost introdus articolul 27¹ care reglementează asigurarea interimatului în cazul funcțiilor de procuror-șef al procuraturii, adjunct al procurorului-șef al procuraturii, procuror-șef al subdiviziunii Procuraturii Generale sau adjunct al procurorului-șef al subdiviziunii Procuraturii Generale. Prin urmare, potrivit alineatului (1) al acestui articol, interimatul pentru funcțiile menționate supra se dispune de către Procurorul General. Alineatul (2) și (3) acestui articol prevăd că, „(2) La prima ședință, Consiliul Superior al Procurorilor aprobă sau respinge interimatul dispus prin ordinul Procurorului General. (3) În cazul în care respinge interimatul dispus de Procurorul General, Consiliul Superior al Procurorilor desemnează interimarul pentru funcția respectivă.” Indicăm asupra faptului că, dispozițiile alineatului (2) și (3) din art.27¹ reduc de o manieră absolută rolul Procurorului General, în calitate sa de manager principal al Procuraturii, la asigurarea efectivă a interimatului funcțiilor de procuror-șef al procuraturii sau adjunct al procurorului-șef devenite vacante.	Modificările propuse la art. 27¹ din Legea nr. 3/2016 au fost incluse în proiectul de lege în partea ce vizează obligativitatea CSP-ului de a organiza concursul pentru suplinirea funcțiilor vacante de procurori pentru care au fost instituit interimatul. De asemenea s-a luat drept punct de reper interimatul funcției de Procuror General, care nu poate dura mai mult de 6 luni. La articolul 27¹ alineatul (4) va avea următorul cuprins: <i>„(4) Interimatul funcției încetează de drept la numirea în funcție a învingătorului concursului organizat de Consiliul Superior al Procurorilor în condițiile art. 24 din prezenta lege. Interimatul funcției nu poate dura mai mult de 6 luni.”</i> Abrogarea alineatului (2) și (3) ar contraveni Constituției prin încălcarea art. 125 alin. (3) potrivit căruia <i>numirea, transferarea, promovarea și demiterea procurorilor ierarhic inferiori se efectuează de către Procurorul General, la propunerea Consiliului Superior al Procurorilor.</i> De asemenea, potrivit art. 125¹ alin. (3) <i>Consiliul Superior al Procurorilor asigură numirea, transferarea, promovarea în funcție și aplicarea măsurilor disciplinare față de procurori.</i> În acest sens, excluderea CSP-ului din spectrul de subiecți de a decide modul de ocupare a funcțiilor de conducere în cadrul Procuraturii ar presupune o încălcare a prevederilor de garant al independenței procurorilor conferit CSP.
--	--	---

	În acest sens, prevederile alin. (2) și (3) din art.27¹ constituie o premisă pentru respingerea de către Consiliul Superior al Procurorului (în continuare CSP) a interimatului dispus prin ordinul Procurorului General, în lipsa unor criterii obiective privind preținsele necorespunderi a procurorului desemnat pentru exercitarea funcției de interimat, precum și în lipsa unei obligații a CSP de motivare a hotărârii adoptate. În context, indicăm asupra faptului că în intervalul 10.11.2022 - 01.03.2023, din numărul total de 17 procurori cărora le-a fost dispusă exercitarea interimatului de procuror-șef sau adjunct al procurorului-șef, de către CSP a fost respins interimatul în privința a 8 (opt) (ce constituie 53%) procurori, iar, în privința a 2 procurori examinarea subiectului privind aprobarea interimatului a fost amânată. Totodată, contrar prevederilor alin.(3) al art.27¹, în cazul a 4 funcții de procuror-șef adjunct al procurorului-șef, din cei 8 respinși de CSP (ceea ce constituie 50 % din numărul procurorilor interimatul cărora a fost respins), la ziua întocmirii prezentului aviz, CSP nu și-a realizat obligația pozitivă de desemnare a interimarului pentru funcțiile respective, fiind astfel afectată buna desfășurarea a activității subdiviziunilor în cauză. Astfel, se atestă că rolul Procurorului General, în calitatea sa de manager principal al Procuraturii, la asigurarea efectivă a interimatului funcțiilor este unul declarativ și formal iar CSP exercită o activitate improprie acestuia, procedura căreia (modul de selectare a procurorului, obținerea acordului procurorului, criteriile în baza cărora este ales procurorul) nu este reglementată de lege. Mai mult, pentru activitatea și rezultatele obținute de Procuratură în general și de către procurorul-șef interimar /adjunctul procurorului-șef interimar desemnat de CSP, în particular, poartă răspundere managerială în corespundere cu prevederile art.4 alin.(2) din Legea Nr. 229/2010 privind controlul financiar public	
--	--	--

	intern - Managerul entității publice, în speță Procurorul General. Potrivit alineatului (1) al art.4 din legea prenotată, „(1) Principiile bunei guvernări sînt transparență și răspundere, economicitate, eficiență și eficacitate, legalitate și echitate, etică și integritate în activitatea entității publice. Detaliind prevederile Legii nr.229/2010 privind controlul financiar public intern, indicăm că, potrivit art.9 lit.e), managerul entității publice menține un mediu de control favorabil funcționării sistemului de control intern managerial prin: [...] e) politici și practici de management al resurselor umane, iar potrivit art.14 alin. (3) lit. d) și i) al aceluiași act normativ, Sistemul de control intern managerial se organizează prin: [...] d) managementul eficient al resurselor umane și asigurarea competențelor necesare îndeplinirii sarcinilor; [...] i) divizarea obligațiilor și responsabilităților. Potrivit art. 3 din Legea prenotată: manager al entității publice este conducător al celui mai înalt nivel ierarhic al entității publice, în cazul Procuraturii, fiind Procurorul General. În aceeași ordine de idei, potrivit art.11 alin.(1) lit.j) din Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, „(1) Procurorul General are următoarele atribuții: j) organizează și implementează sistemul de control intern managerial și poartă răspundere managerială pentru administrarea bugetului instituției și a patrimoniului public aflat în gestiune;”. Subsecvent, potrivit prevederilor Capitolului IV pct.33 al Regulamentului Procuraturii, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr.33/3 din 03.05.2022, cu modificările și completările ulterioare, Procurorul General este managerul principal al Procuraturii și este responsabil de organizarea sistemului de control intern managerial în cadrul acesteia, iar pct.35 din același act normativ prevede că managerii operaționali sunt responsabili pentru organizarea activității și implementarea sistemului de	
--	--	--

	control intern managerial în subdiviziunile pe care le administrează. Revenind la răspunderea managerială pe care o poartă Procurorul General potrivit art.4 alin.(2) din Legea Nr. 229/2010, pentru asigurarea principiilor bunei guvernări, desemnarea în condițiile alin.(3) al art.27¹, de către CSP a procurorului-șef interimar/adjunctului procurorului-șef interimar fără participarea sub nici o formă la acest exercițiu a Procurorului General, este una inechitabilă. Așadar, opinăm asupra faptului că prerogativa de asigurarea a interimatului urmează să aparțină în exclusivitate Procurorului General, iar CSP urmează să-și realizeze atribuțiile constituționale prevăzute la 125¹ alin. (3) din Constituția Republicii Moldova, potrivit căroră, „Consiliul Superior al Procurorilor asigură numirea, transferarea, promovarea în funcție și aplicarea măsurilor disciplinare față de procurori.” În acest registru, art. 70 alin. (1) lit.g) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură reglementează că Consiliul Superior al Procurorilor face propuneri Procurorului General privind numirea, transferul, promovarea, detașarea sau suspendarea procurorilor în condițiile Codului de procedură penală și ale prezentei legi, precum și privind eliberarea din funcție a procurorilor; Prin urmare, Procurorul General se pronunță asupra propunerii Consiliului Superior al Procurorului privind numirea sau promovarea candidaților în baza dosarelor candidaților precum și hotărârilor Colegiului de evaluare a performanțelor procurorului și a Colegiului pentru selecția și cariera procurorilor candidaților, care conțin informații necesare despre candidați precum și punctajul oferit pentru fiecare. Or, Consiliul Superior al Procurorilor propune Procurorului General numirea sau promovarea în calitate de procuror-șef a persoanelor care au participat la concurs și despre care posedă informațiile necesare	
--	---	--

	având în vedere importanța funcției de procuror-șef care necesită imperios desemnarea unui candidat care să respecte toate exigențele legale. Revenind la prevederile Constituționale iterate supra, și prevederile art. 70 alin. (1) lit.g) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, se atestă că, asigurarea interimatului în calitate de soluție temporară, reprezintă o activitate improprie a CSP-ului, ultimul urmând să asigure numirea, transferarea, promovarea procurorilor, motiv pentru care propunerile de lege ferenda se rezumă la reglementarea legală privind îndeplinirea de către CSP a rolului său constituțional - de asigurare în termen cât mai restrâns (spre exemplu: de până la 6 luni de la devenirea vacantă a funcției de procuror-șef sau adjunct al procurorului-șef), de înaintare a propunerii de numire în aceste funcții a procurorilor corespunzători în condițiile legii. În context, sunt relevante statuările Curții Constituționale din Hotărârea nr.9 din 21 mai 2013 în care forul constituțional a tratat interimatul ca o soluție temporară, care asigură exercitarea pentru o perioadă de timp a funcțiilor de către o altă persoană decât titularul. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că rațiunea dispunerii interimatului rezidă în depășirea situației create ca urmare a imposibilității exercitării atribuțiilor de către titularul mandatului și în evitarea unor perturbații în activitatea acestei instituții (HCC nr. 9 din 21 mai 2013, § 69). Astfel, scopul instituirii interimatului este unul temporar, întru evitarea unor perturbații în activitatea instituției și depășirea situației create ca urmare a imposibilității exercitării atribuțiilor de către titularul mandatului. Având în vedere cele expuse conchidem că numirea procurorului în calitate de interimar în funcțiile de procuror-șef al procuraturii, adjunct al procurorului-șef al procuraturii, procuror-șef al subdiviziunii Procuraturii Generale sau adjunct al procurorului-șef al subdiviziunii Procuraturii Generale este prerogativa	
--	---	--

	exclusivă a Procurorului General care este managerul Procuraturii.	
	Procuratura Generală Propunem a completa Legea nr.3/2016 cu articolul 27², cu următorul cuprins: „Articolul 27². Gradele de calificare profesionale ale procurorilor (1) Gradele de calificare profesionale ale procurorilor au un caracter onorific și sunt conferite pentru funcția deținută, vechimea în muncă, înalt profesionalism și merite deosebite în domeniul justiției. (2) Modul și condițiile de acordare a gradelor de calificare profesionale procurorilor se stabilesc prin regulament al Consiliului Superior al Procurorilor.”; Argumentare: Completarea Legii nr.3/2016 în partea ce ține de gradele de calificare a procurorilor vine să înlăture omisiunea evidentă prin care au fost excluse nejustificat gradele de calificare ale procurorilor odată cu demilitarizarea procuraturii la adoptarea Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură. Gradele de clasificare și militare speciale ale procurorilor au fost conferite până la 01.08.2016 atât pentru funcția și vechimea în muncă, cât și pentru gradul înalt de profesionalism al procurorului, valabilitatea cărora nu poate fi exclusă prin efectul Legii. Astfel, prin Legea nr.257/2020 cu privire la modificarea unor acte normative legiuitorul a introdus în anexa nr.2 a Legii nr. 270/2018 a sporurilor lunare pentru grad profesional pentru procurori, totuși la moment procurorii nu beneficiază de aceste sporuri având în vedere faptul că Legea nr.3/2016 nu conține prevederi privind acordarea unor astfel de grade.	Nu se acceptă Într-adevăr Legea nr. 270/2018 prevede aceste sporuri pentru gradele de calificare, atât pentru judecători cât și pentru procurori. Însă aducem la cunoștință că printre prioritățile ministerului stau modificarea legii în partea ce vizează excluderea gradelor de calificare la judecători și modificarea Legii nr. 270/2018. Prin urmare, nu considerăm necesar a reglementa acest aspect, care ulterior va fi exclus. Menționăm că salariile judecătorilor și ale procurorilor vor fi majorate gradual în contextul trecerii testului de evaluare externă, iar salariile vor fi constituite dintr-o singură sursă.
	Procuratura Generală	Nu se acceptă Propunerile excedează prevederile prezentului proiect de lege.

	Având în vedere că Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură nu cuprinde reglementări despre salarizarea procurorilor propunem a completa Legea nr.3/2016 cu articolul 59¹ , cu următorul cuprins „Articolul 59¹ Salarizarea procurorilor (1) Salarizarea procurorilor se efectuează în modul, în condițiile și în mărimile prevăzute de legislația privind sistemul de salarizare în sectorul bugetar. (2) Procurorii beneficiază de sporuri, premii, compensații și indemnizații, în condițiile stabilite de prezenta lege și alte acte normative.”; Conform art. 158 alin. (1) lit. c) din Codul muncii, cu condiția plății salariului mediu pentru salariații specificați la art. 111 alin. (11), munca prestată în zilele de repaus și în cele de sărbătoare nelucrătoare este retribuită: c) salariaților a căror muncă este retribuită cu salariu lunar - cel puțin în mărimea unui salariu pe unitate de timp sau a remunerației de o zi peste salariu, dacă munca în ziua de repaus sau cea de sărbătoare nelucrătoare a fost prestată în limitele normei lunare a timpului de muncă și cel puțin în mărime dublă a salariului pe unitate de timp sau a remunerației de o zi peste salariu, dacă munca a fost prestată peste norma lunară. În conformitate cu alin. (2) al aceluiași articol, la cererea scrisă a salariatului care a prestat munca în zi de repaus sau în zi de sărbătoare nelucrătoare, angajatorul poate să-i acorde o altă zi liberă care nu va fi retribuită. În același timp, art. 159 din Codul muncii prevede că, pentru munca prestată în program de noapte se stabilește un adaos în mărime de cel puțin 0,5 din salariul de bază pe unitate de timp stabilit salariatului. Articolul 2 din Legea nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, stabilește că, procurorul este persoana cu funcție de demnitate publică [...].	Modul de salarizare a procurorilor este reglementat de Legea nr. 270/2018 privind sistemul de salarizare în sectorul bugetar.
--	--	--

	Totodată, art. 10 din Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar stabilește că: (1) Salariul lunar al personalului din unitățile bugetare pentru activitatea desfășurată pe durata normală a timpului de lucru stabilită de lege este constituit din: a) partea fixă, compusă din: –salariul de bază; –sporul lunar pentru gradul profesional; –sporul lunar pentru deținerea titlului științific și/sau științifico-didactic; –sporul lunar pentru deținerea titlului onorific; b) partea variabilă, care cuprinde: –sporul pentru performanță; –sporuri cu caracter specific. (2) Suplimentar la cele menționate la alin. (1), personalul unităților bugetare beneficiază, după caz, de: –sporul de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile; –sporuri pentru munca suplimentară, pentru munca de noapte și/sau pentru munca prestată în zilele de sărbătoare nelucrătoare și/sau în zilele de repaus; –spor pentru participare în proiecte de dezvoltare finanțate din surse externe; –spor pentru realizarea sarcinilor prioritare în contextul implementării cerințelor de aderare la Uniunea Europeană; –sporul de compensare pentru munca prestată în condiții de risc sporit pentru sănătate; –premii unice; –premiu anual. (3) Prin derogare de la prevederile alin. (1), salariul lunar al persoanelor cu funcții de demnitate publică, cu excepția directorului Serviciului Fiscal de Stat și a directorului Serviciului Vamal, și al personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de	
--	--	--

	demnitate publică se constituie din partea fixă și plățile enumerate la alin. (2) dacă aceste plăți nu rezultă din activități declarate incompatibile prin legi speciale. Totodată, art. 19 din Legea nr. 270/2018, prevede dreptul personalului unităților bugetare să fie remunerat pentru munca suplimentară, pentru munca de noapte și pentru munca prestată în zilele de sărbătoare nelucrătoare și/sau în zilele de repaus. Cu toate acestea, art. 61 din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, prevede că, activitatea desfășurată în zilele de sărbătoare nelucrătoare și/sau în zilele de repaus la indicația procurorului-șef se compensează procurorului proporțional, cu cel mult 14 zile calendaristice de odihnă anual. Modul de acordare a zilelor suplimentare se stabilește prin Regulamentul Procuraturii . Pentru activitatea desfășurată în zilele de sărbătoare nelucrătoare și/sau în zilele de repaus, procurorul nu este remunerat suplimentar. Așadar, neretribuirea procurorilor pentru activitatea desfășurată în zilele de sărbătoare nelucrătoare și/sau în zilele de repaus, reprezintă o încălcare gravă a drepturilor salariale ale acestora. Norma în cauză este contrară atât prevederilor art. 16 (Egalitatea) și art. 43 (Dreptul la muncă și la protecția muncii) din Constituția Republicii Moldova, cât și dispozițiilor din art. 5 (principiile de bază ale reglementării raporturilor de muncă și a altor raporturi legate nemijlocit de acestea) al Codului muncii. Reieșind din cele expuse, propunem modificarea art.61 alin.(4) din Legea 3/2016 cu privire la Procuratură, prin excluderea sintagmei „Pentru activitatea desfășurată în zilele de sărbătoare nelucrătoare și/sau în zilele de repaus, procurorul nu este remunerat suplimentar”.	
	Ministerul Finanțelor Suplimentar, cu referire la nota informativă a proiectului, se menționează că, fundamentarea economico-financiară necesită a	Se acceptă Nota informativă a fost completată.

	fi completată cu detalii privind costurile ce urmează a fi suportate aferente funcțiilor date. În cele din urmă, menționăm că, potrivit art. 30 alin. 1) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, concomitent cu elaborarea proiectului actului normativ se întocmește nota informativă la proiect, iar compartimentul fundamentarea economico-financiară trebuie să fie însoțit de costuri detaliate privind implementarea proiectului, și identificarea surselor de acoperire a costurilor necesare. De asemenea, la comp.2 din Nota informativă, de modificat documentul de politici care servește drept bază pentru elaborarea și promovarea proiectului în cauză — a se vedea Hotărârea Guvernului nr.90/2023 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023.	
	Ministerul Finanțelor În același timp, potrivit pct.4 din analiza impactului, proiectul în cauză prevede constituirea unui singur colegiu responsabil de selecția și evaluarea performanțelor procurorilor, ceea ce va genera costuri suplimentare din bugetul de stat estimate în volum de 2427,7 mii lei pentru plata indemnizațiilor pentru 9 membri ai colegiului. În acest context, menționăm că, potrivit art.83 alin. 11 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, membrii colegiului reprezentanți ai societății civile primesc o indemnizație lunară în mărime de 50% din salariul mediu al membrilor CSP aleși din rândul procurorilor, iar membrilor colegiului aleși din rândul procurorilor li se reduce volumul de lucru pe perioada mandatului. Prin urmare, conform prevederilor proiectului menționat, toți membrii colegiilor aleși din rândul procurorilor urmează să beneficieze de indemnizație pentru fiecare ședință la care vor participa. Astfel, analiza impactului opțiunilor urmează a fi revizuită și efectuate calcule pentru 11 membrii procurori (5	Se acceptă Analiza de impact a fost completată.

	membrii din colegiul de disciplină și etică și 6 membrii din colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor).	
--	---	--

Ministru

Veronica MIHAILOV-MORARU

**ANALIZA DE IMPACT ÎN PROCESUL DE FUNDAMENTARE
a proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative**

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Analiza de impact în procesul de fundamentare a proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative
Data:	22 februarie 2023
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Justiției
Subdiviziunea:	Direcția de elaborare acte normative
Persoana responsabilă și datele de contact:	Adriana Dodon, Consultant principal Tel.: 022 20 14 27 Email: adriana.dodon@justice.gov.md

Compartimentele analizei impactului

1. Definirea problemei

a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate

Încrederea în actul de justiție reprezintă un element indispensabil al unui stat de drept, o condiție esențială pentru o societate democratică în care supremația legii și respectarea drepturilor și libertăților omului reprezintă valori supreme garantate de stat.

Exercițiul de evaluare extraordinară a judecătorilor și procurorilor nu poate avea o finalitate viabilă, fără ca mecanismele de evaluare a performanțelor și de răspundere disciplinară existente să fie îmbunătățite, în sensul alinierii la standardele unei justiții independente și echitabile.

Prezenta analiză de impact urmează a se concentra pe două aspecte importante și interdependente una de alta. Prima vizează mecanismul de funcționare a Inspecției Procurorilor fiind o subdiviziune în cadrul Procuraturii Generale, iar cea de-a doua se referă la comasarea Colegiului pentru selecția și cariera procurorilor (Colegiul de selecție) și a Colegiului de evaluare a performanțelor procurorilor (Colegiul de evaluare) din cadrul Consiliului Superior al Procurorilor (CSP).

Configurația actuală a Inspecției Procurorilor ca o subdiviziune din cadrul Procuraturii Generale presupune o lipsă de autonomie financiară și statutară față de Procurorul General, în timp ce standardele impun ca toate procedurile referitoare la răspunderea disciplinară să fie gestionate în totalitate de CSP prin intermediul organelor sale specializate. Problema subordonării Inspecției Procurorilor la Procuratura Generală a fost analizată de Grupul statelor împotriva corupției (GRECO) în cadrul celei de-a patra runde de evaluare care menționa că: „186. [...] EEG își exprimă îngrijorarea că dependența statutară și bugetară față de Procurorul General poate conduce la o autocenzură în cazurile sensibile. [...] GRECO recomandă adoptarea unor măsuri suplimentare pentru consolidarea obiectivității, eficienței și transparenței cadrului legislativ și instituțional privind răspunderea disciplinară a procurorilor.”

În ceea ce privește funcționarea celor două colegii din cadrul CSP, responsabile de selecția și evaluarea performanțelor procurorilor considerăm că, în principiu, atribuțiile exercitate sunt similare. Acest lucru se poate lesne observa în partea în care acestea (atribuțiile) se suprapun după numirea în funcție a procurorilor și în cadrul procedurii de avansare în funcție. Se atestă o dublare de competențe dintre cele două colegii implicate în procesul de selecție și ulterioara promovare în funcție a procurorilor.

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

Procesul de evaluare extraordinară a procurorilor nu poate avea loc, iar dacă va avea loc nu va avea o finalitate scontată dacă, problema dependenței Inspecției Procurorilor față de Procuratura Generală nu va fi soluționată, în contextul în care sistemului procuraturii îi este caracteristică subordonarea ierarhică.

O dovadă a acestui fapt sunt constatările experților contractați de Consiliul Europei care, în discuțiile purtate cu reprezentanții din sistemul procuraturii la întocmirea Documentului tehnic „Revizuirea cadrului legislativ național privind răspunderea disciplinară a procurorilor în Republica Moldova” din martie 2021 menționau că în pofida prevederilor ce impun ca CSP să trimită în adresa Inspecției Procurorilor sesizările depuse, acestea sunt transmise de fapt la Procurorul General care ulterior le repartizează inspecției. În opinia experților această practică demonstrează odată în plus că în acest mod se consolidează subordonarea inspecției față de Procurorul General. În altă ordine de idei, inițierea unei proceduri disciplinare în fața inspecției poate avea loc și la solicitarea Procurorului General, ceea ce în sine nu ar presupune un lucru impropriu, însă subordonarea procurorilor pe linie ierarhică și organizarea inspecției în cadrul Procuraturii Generale pune problema existenței unui conflict de interese, mai ales că acesta este și membrul CSP.

Potrivit Sondajului „Percepția judecătorilor, procurorilor și avocaților privind reforma în justiție și combaterea corupției” realizat în 2020 de Centrul de Resurse Juridice din Moldova, mai mult de 37% din procurori consideră că Inspecția Procurorilor trebuie să fie o instituție autonomă în cadrul CSP, iar 27 % din cei intervievați sugerează că inspecția nu este eficientă din motiv că nu are o suficientă autonomie în raport cu Procuratura Generală. Întrebați referitor la cât de bun este mecanismul de tragere la răspundere disciplinară a procurorilor, 34 % din respondenți au catalogat prezentul mecanism, ca fiind neadecvat. Prin urmare, din studiul analizat nu se indică un nivel înalt de încredere în mecanismul de răspundere disciplinară a procurorilor.

În rândul persoanelor și entităților afectate putem enumera candidații la funcția de procuror, procurorii în funcție care sunt periodic evaluați și cei care optează pentru o promovare într-o funcție superioară, persoanele deferite justiției care ar putea fi grav afectate de lipsa de coerență în cadrul procedurii de evaluare a procurorilor și în cazul examinării cauzelor disciplinare.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Potrivit art. 52 din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură (în continuare – Legea nr. 3/2016), Inspecția procurorilor este o subdiviziune a Procuraturii Generale. Inspecția procurorilor este condusă de un inspector-șef și este subordonată direct Procurorului General. Structura și atribuțiile Inspecției procurorilor sunt stabilite prin regulament aprobat de Procurorul General. Premergător adoptării Legii nr. 3/2016, Comisia de la Veneția în Avizul asupra proiectului Legii cu privire la Procuratură, menționa la pct. 125 că Inspecția procurorilor

ar trebui să fie subordonată CSP-ului și nu Procuraturii Generale și recomanda autorilor să revizuiască aceste aspecte la standardele de independență și autonomie.

De asemenea se atestă o creștere exponențială a numărului de sesizări depuse la Inspecția procurorilor. Astfel, pe parcursul anului 2022, conform competenței stabilite în art.52 alin.(6) din Legea nr.3/2016, după înregistrarea prealabilă la CSP, Inspecția procurorilor a examinat 426 de sesizări cu privire la preținse abateri disciplinare săvârșite de către procurori, ex-procurori și alt personal detașat în procuraturile specializate. Monitorizarea fenomenului în dinamică, a scos în evidență faptul că, cu fiecare perioadă de raport, numărul sesizărilor privind faptele ce pot constitui abateri disciplinare, verificate de Inspecția procurorilor, este într-o continuă ascensiune, iar creșterea procentuală a acestora în raport cu perioada anului 2008 este de 305%. Din cele 426 sesizări înregistrate la Inspecția procurorilor, 25 sesizări au fost restituite autorilor, de către inspectori, din motivul nerespectării condițiilor de formă și de conținut. Ținem să reiterăm și numărul mare de procurori care potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 78/2010 sunt în număr de 720.

Raportând spre exemplu numărul de judecători potrivit Legii nr. 514/1995 este de 504 unități, Inspecția judecătorilor potrivit Legii nr. 947/1996 este de constituită din 7 inspectori. Prin urmare considerăm judicioasă soluția propusă de a majora numărul de inspectori cu 3 unități.

Pe de altă parte în ceea ce privește competențele Colegiului de evaluare și Colegiul de selecție constatăm că acestea sunt similare. Astfel, potrivit art. 87 alin. (1) literele a)-f) din Legea nr. 3/2016 Colegiul de selecție examinează dosarele și actele prezentate de procurorii care solicită numirea în funcția de procuror-șef sau adjunct al procurorului-șef ori promovarea într-o funcție superioară, organizează și desfășoară interviuri cu participanții la concurs. Subsecvent, potrivit art. 22 alin. (4) din Legea nr. 3/2016, procurorul în funcție care dorește un transfer sau o promovare poate fi înscris în Registrul dacă în ultimii doi ani până la depunerea cererii de înscriere în Registrul a fost supus evaluării performanțelor. Procurorul care dorește o numire în funcția de procuror-șef sau de adjunct al procurorului-șef poate fi înscris în Registrul dacă în ultimii doi ani până la depunerea cererii de înscriere în Registrul a fost supus evaluării performanțelor. Prin urmare, înscrierea procurorului în Registrul candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante pentru ocuparea unei funcții ierarhic superioară, este condiționată anticipat de obligativitatea evaluării performanțelor procurorilor de către Colegiul de evaluare.

În altă ordine de idei, făcând o analiză a activității colegiilor CSP se atestă că în perioada ianuarie-decembrie 2018, Colegiul de evaluare a performanțelor procurorilor a desfășurat 14 ședințe și a evaluat în mod ordinar și extraordinar 159 de procurori. Din numărul total de 159 de procurori evaluați în 2018, 56 au fost evaluați în mod extraordinar, iar 103 în mod ordinar.

În perioada ianuarie-decembrie 2019, Colegiul de evaluare a performanțelor procurorilor a desfășurat 6 ședințe și a evaluat în mod ordinar 22 de procurori, iar 16 au fost evaluați în mod extraordinar, în legătură cu intenția de a fi înscriși în registrul candidaților la funcțiile vacante de procuror și de participare ulterioară la concursurile pentru cariera de procuror. În 2020, Colegiul de evaluare s-a convocat în 8 ședințe în cadrul cărora au evaluat 71 de procurori în mod extraordinar, iar 20 în mod ordinar. În 2021 au fost organizate 9 ședințe în cadrul cărora au fost evaluați 95 de procurori.

În plan comparativ Colegiul pentru selecția și cariera procurorilor în 2018 s-a convocat în 16 ședințe în cadrul cărora au fost supuși procedurii de selecție 112 procurori, în 2019: 9 ședințe și selectați 60 de candidați, în 2020: 8 ședințe și selectați 76 de candidați; în 2021: 6 ședințe și selectați 35 de candidați. Se atestă astfel că pe parcursul anilor 2018-2021 numărul ședințelor în fiecare an este în descreștere reprezentând o medie de mai puțin de o ședință pe lună. Prin urmare, rezonabilitatea și oportunitatea creării unui colegiu unic cu competențe în domeniul selecției, carierei și evaluării procurorilor este determinată de dinamica activității,

sporirea eficienței și a randamentului activității membrilor colegiului, specificul similar al activității acestora, precum și necesitatea reducerii cheltuielilor pentru remunerare.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Dependența statutară, bugetară și funcțională a Inspecției procurorilor față de Procuratura Generală a fost stabilită odată cu adoptarea Legii nr. 3/2016. Acest mecanism de funcționare generează un șir de probleme legate de lipsa de independență și încredere în obiectivitatea inspectorilor atât timp cât aceștia se subordonează în mod direct Procurorului General, or procedura de evaluare disciplinară trebuie să fie în mod integral sub egida CSP-ului. O eventuală lipsă de intervenție pe acest segment, va determina perpetuarea stării de lucruri existente la moment și ar diminua șansele unei reforme veritabile în procesul de răspundere disciplinară a procurorilor. Continuarea funcționării celor două colegii (Colegiul de selecție și Colegiul de evaluare) în mod distinct presupune în esență dublarea sarcinilor care ar putea de altfel fi optimizate, dublarea numărului de personal responsabil de procese similare și prin urmare o remunerare dublă.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Cadrul juridic actual este constituit din următoarele acte normative:

1. Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură;
2. Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcție de demnitate publică;
3. Legea nr. 270/2018 cu privire la sistemul unic de salarizare în sectorul bugetar;
4. Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor, aprobat prin Hotărîrea CSP nr.12-225/16 din 14.09.2016;
5. Regulamentul Procuraturii, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 33/3 din 3.05.22;
6. Regulamentului cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare a Inspecției procurorilor aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 19/35 din 29.07.2016;
7. Regulamentul cu privire la Colegiul pentru selecția și cariera procurorilor și procedura de selecție și carieră a procurorilor, aprobat prin Hotărîrea CSP nr.12-14/17 din 23.02.2017;
8. Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Colegiului de evaluare a performanțelor procurorilor și modul de evaluare a performanțelor procurorilor, aprobat prin Hotărîrea CSP nr. 12-256/16 din 22.12.2016;
9. Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, aprobat prin Hotărîrea CSP nr.12-228/16 din 14.09.2016;
10. Regulamentul privind conținutul și procedura de depunere a sesizării cu privire la abaterea disciplinară comisă de procuror aprobat prin Hotărîrea CSP nr.12-240/16 din 29.09.2016.

Cu referire la **documentele de politici** relevante, menționăm:

Strategia privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022–2025, aprobată prin *Legea nr. 211/2021* care la acțiunea:

„1.2.4. Îmbunătățirea mecanismului de răspundere disciplinară a judecătorilor și a procurorilor”, se urmărește:

- excluderea Inspecției procurorilor din subordinea Procuraturii Generale prin atribuirea statutului de organ specializat autonom al Consiliului Superior al Procurorilor;

- evaluarea independentă a practicilor Inspecției procurorilor și ale Colegiului de disciplină și etică a procurorilor și a procedurilor de examinare a faptelor care constituie abateri disciplinare.

„1.1.3. Sporirea independenței sistemului Procuraturii și fortificarea capacităților Consiliului Superior al Procurorilor” se urmărește modificarea cadrului legal privind activitatea CSP în partea ce ține de:

- componența Consiliului Superior al Procurorilor;
- durata mandatului (uniformizarea cu durata mandatului CSP);
- reducerea termenului mandatului președintelui CSP în vederea excluderii suprapunerii cu durata mandatului în calitate de membru al Consiliului Superior al Procurorilor;
- echilibrarea nivelului de salarizare a membrilor din rândul procurorilor etc;
- delimitarea clară a atribuțiilor CSP de reprezentare a corpului de procurori și de garant al independenței acestora, inclusiv ce țin de cariera procurorilor, de atribuțiile care revin Procuraturii Generale (procesuale, de administrare, de formulare și implementare a politicilor penale ale statului);
- instituirea mecanismului de contestare a hotărârilor CSP la Curtea Supremă de Justiție, cu excluderea dublului grad de jurisdicție.

„1.1.4. Perfecționarea sistemului de selecție și promovare a judecătorilor și procurorilor”:

- modificarea cadrului legal în vederea consolidării colegiilor de selecție și evaluare a performanțelor procurorilor;
- modificarea actelor normative interne ale Consiliului Superior al Procurorilor în vederea îmbunătățirii procedurii și criteriilor de selecție, evaluare și promovare a procurorilor pe bază de merit și în mod transparent;
- evaluarea independentă a implementării noilor proceduri și criterii de selecție și evaluare a procurorilor.

Planul de activitate al Guvernului pentru anul 2023 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 90/2023 stabilea la acțiunea:

„8.19 Modificarea cadrului normativ în vederea consolidării colegiilor de selecție și evaluare a performanțelor procurorilor;”

„8.20 Eficientizarea mecanismelor privind răspunderea disciplinară a procurorilor și activitatea Inspecției Procurorilor.”

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Guvernul și-a propus ca mecanismul de evaluare a performanțelor procurorilor și răspunderea disciplinară a acestora să fie modificate în vederea ajustării la recomandările făcute de GRECO în cadrul celei de-a patra runde de evaluare.

Prin urmare se urmărește atingerea următoarelor obiective:

- îmbunătățirea mecanismului de evaluare și selecție a procurorilor prin reglementarea clară și previzibilă a criteriilor de evaluare/selecție a procurorilor;
- optimizarea activității celor două colegii (Colegiului de selecție și a Colegiului de evaluare) prin comasarea acestora.

- asigurarea aprecierii obiective și echidistante a candidaților la funcția de procuror sau, după caz, a procurorilor în funcție;
- revizuirea criteriilor de răspundere disciplinară a procurorilor și clarificarea unora din ele în vederea excluderii caracterului vag al formulării;
- oferirea autonomiei Inspecției procurorilor în cadrul CSP.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

În eventualitatea unei lipse de intervenție în cadrul normativ, starea de lucruri actuală din sistemul procuraturii va persista ceea ce ar reduce la zero efectele unei veritabile reforme în cadrul sistemului procuraturii, în special, și a justiției, în general. Toate eforturile depuse de Guvern în realizarea dezideratului unei justiții echitabile și juste urmează a se limita la anumite modificări superficiale, fără a clarifica problemele deja identificate în cadrul procedurilor de răspundere disciplinară. Lipsa unor intervenții de ordin legislativ în materia îmbunătățirii sistemului procedurilor de răspundere disciplinară a procurorilor va constitui și un eșec în realizarea agendei europene pe care statul și-a propus să o urmeze. Așa cum se menționa la pct. 1 lit. e) transferarea Inspecției procurorilor din subordinea Procuraturii Generale prin atribuirea statutului de organ specializat autonom al Consiliului Superior al Procurorilor este una din măsurile necesare a fi implementate de Republica Moldova.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea țințesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligatii ce se doresc să fie aprobate

Proiectul de lege propus pentru consultare se axează, în principal, pe următoarele aspecte:

- transferarea Inspecției procurorilor din subordinea Procuraturii Generale în cea a CSP în calitate de organ specializat autonom;
- comasarea Colegiului de evaluare și a Colegiului de selecție prin constituirea unui singur colegiu care va include atribuțiile celor două entități;
- revizuirea componenței CSP;
- modificarea modului de revocare din funcția de membru al CSP;
- reducerea mandatului președintelui CSP;
- revizuirea listei de temeuri pentru atragerea la răspundere disciplinară a procurorilor;
- modificarea termenului de prescripție în interiorul căruia persoana poate fi cercetată în vederea stabilirii unei încălcări disciplinare;
- modificarea modului de contestare a hotărârilor Colegiului de disciplină și etică.
- oferirea membrilor inspecției procurorilor a statutului de demnitate publică.

Odată cu reconfigurarea Inspecției procurorilor și oferirea autonomiei în cadrul CSP se impune modificarea statutului personalului respectivei entități. La fel ca inspectorii judecătorești se propune ca inspectorii procurori să dețină funcții de demnitate publică. Această modificare implică intervenții în Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcție de demnitate publică și Legii nr. 270/2018 cu privire la sistemul unic de salarizare în sectorul bugetar.

În partea ce ține de reformarea activității inspecției procurorilor, proiectul propune și alte aspecte de consolidare a capacităților inspectorilor procurori, precum: evaluarea performanțelor și instituirea mecanismului de răspundere disciplinară a acestora.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare	
Soluția pentru care se optează este de a modifica Legea nr. 3/2016 așa cum s-a explicat la punctul precedent, prin crearea unui Colegiu unic responsabil de selecția și evaluarea performanțelor procurorilor, și prin transferul Inspecției procurorilor din cadrul Procuraturii Generale în cadrul CSP. O altă opțiune în vederea atingerii dezideratului enunțat la punctele anterioare (de a îmbunătăți mecanismul de răspundere disciplinară a procurorilor) a constituit-o instituirea Inspecției procurorilor în calitatea de autoritate autonomă, independentă atât față de PG, cât și față de CSP. Chiar dacă la o primă fază de analiză această soluție pare a fi una reușită în vederea excluderii oricărei alte influențe din partea CSP, acest lucru nu pare a fi unul practic, dată fiind dimensiunea și volumul de muncă relativ mic al inspecției raportat la costurile suplimentare care ar fi necesare implementării. O altă soluție este perpetuarea stării de fapt existente la moment, prin lipsa de intervenție în cadrul normativ. Considerăm că o astfel de soluție nu este fezabilă în măsura în care Guvernul prin adoptarea planurilor de acțiuni și a agendei europene și-a trasat drept obiective precise de a modifica anume aceste două aspecte. În plus cele două intervenții principale în Legea nr. 3/2016 au fost analizate și de către partenerii de dezvoltare ai Republicii Moldova. Prin urmare, transferul Inspecției procurorilor din componența Procuraturii Generale va spori în mod semnificativ independența și obiectivitatea acestui organ în cadrul procedurii disciplinare. În plus o astfel de configurare a Inspecției procurorilor în cadrul CSP este valabilă în măsura în care și Inspecția judecătorilor este un organ specializat din subordinea Consiliului Superior al Magistraturii (CSM), care are un rol similar în cazul procedurilor disciplinare inițiate în privința judecătorilor. Autonomia Inspecției judecătorilor din cadrul CSM nu a fost pusă la îndoială de această reglementare și prin urmare nu ar exista motive să apară îngrijorări din acest punct de vedere dacă o măsură similară ar fi adoptată pentru Inspecția procurorilor.	
4. Analiza impacturilor opțiunilor	
a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate	
Starea de lucruri actuală presupune: ▪ tolerarea proceselor confuze de examinare a încălcărilor disciplinare în cadrul CSP; ▪ dublarea competențelor celor două colegii și pe cale de consecință utilizarea ineficientă a resurselor statului; ▪ lipsa de independență și autonomie a Inspecției procurorilor în situația în care CSP este responsabil de întreg procesul disciplinar în privința procurorilor.	
b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea	
Remarcăm că, pentru bugetul de stat partea ce vizează transferul Inspecției procurorilor de la PG la CSP nu se va înregistra un impact financiar. Se propune ca linia de buget alocată PG să fie transferată CSP. În plus pentru transferul Inspecției de la Procuratura Generală la	

CSP vor fi necesari aproximativ 954.763,00 lei, pentru asigurarea logistică a inspecției (calculatoare, imprimante, mobilier, mașină de serviciu etc.).

Pentru salarizarea inspectorilor procurori la moment potrivit Legii nr. 270/2018 cu privire la sistemul unic de salarizare în sectorul bugetar sunt alocate 2.225,2 lei. Deși se propune modificarea statutului inspectorilor procurori din persoane cu funcții publice cu statut special în cea de demnitate publică (din raționamentele expuse anterior), pentru remunerarea acestora nu va fi necesară alocarea mijloacelor financiare suplimentare. Modificarea statutului inspectorilor procurori va implica operarea, în Legea nr. 270/2018, a unor modificări tehnice, prin excluderea prevederilor ce țin de salarizarea inspectorilor procurori din anexa nr. 3 și includerea acestora în anexa nr. 4 a legii respective.

Având în vedere că misiunea și sarcinile inspectorilor procurori sunt similare inspectorilor judecătorești, diferența constând doar în subiectul referit unei proceduri disciplinare, se propune echivalarea statutului acestora și din perspectiva remunerării.

Propunerea ajustării remunerației inspectorilor procurori la remunerația inspectorilor judecătorești nu va reclama cheltuieli bugetare suplimentare. Or, în prezent, în calitate de funcționari publici, având și spor pentru performanță, salariul inspectorilor procurori nu diferă substanțial de salariul inspectorilor judecătorești. Respectiv, pentru salarizarea 6 inspectori procurori (dintre care 1 Inspector-șef) vor fi necesare 2 145,2 lei anual. Fondul de salarizare a inspectorilor procurori, urmînd a fi transferat de la Procuratura Generală la Consiliul Superior al Procurorilor. Însă prin proiectul de lege propunem majorarea numărului de inspectori de la 6 la 9 din motivele descrise anterior. Prin urmare pentru salarizarea suplimentară a 3 inspectori vor fi necesare alocarea a aproximativ 1.065.9 mii lei.

Cu referire la Colegiile CSP, la momentul actual, fiecare colegiu din cadrul CSP este constituit din 7 membri: 5 (procurori) + 2 (reprezentanți ai societății civile). Membrii din cadrul societății civile beneficiază de o indemnizație în mărime de 50% din salariul mediu al membrilor din cadrul CSP din rîndul procurorilor. Pe de altă parte membrii colegiilor din rîndul procurorilor beneficiază doar de o reducere a volumului de muncă pe perioada mandatului.

În ceea ce privește constituirea unui singur colegiu responsabil de selecția și evaluarea performanțelor procurorilor se propune ca acesta să fie format din 9 membri: 6 (procurori) + 3 (reprezentanți ai societății civile). Însă în același timp pentru a spori atractivitatea funcției de membru al noului colegiu și pentru a acorda o remunerație proporțională volumului de muncă se propune acordarea unei indemnizații pentru fiecare ședință desfășurată de către colegiu. Se propune ca mărimea indemnizației să fie calculată după modelul celei stabilite pentru membrii colegiului din cadrul CSM, și anume 1/10 din salariul președintelui CSP. Totodată, fiind conștienți că volumul de muncă al noului colegiu, urmează să crească proporțional, se propune ca limita maximă de ședințe lunare care urmează a fi remunerate să fie de 4. Se impune precizarea că colegiul ar putea să se întrunească în mai multe ședințe dacă situația o va impune, însă remunerarea va fi calculată în limita a 4 ședințe. Acest lucru va determina și o programare eficientă a chestiunilor care urmează a fi decise în cadrul colegiului, dar și o remunerare adecvată pentru eforturile membrilor colegiului. Nu în ultimul rînd, propunem o remunerare echilibrată și pentru membrii Colegiului de disciplină, or prevederile incluse la art. 83 alin. (11¹) din Legea nr. 3/2016 au aplicabilitate generală referindu-se la toate colegiile CSP.

De asemenea, se propune a stabili o marjă de apreciere în limita căreia PG va reduce volumul de muncă al procurorilor care exercită și mandatul de membru al colegiului.

Sub formă de cheltuieli va fi necesară alocarea anuală a sumei de 3 043,5 mii lei. Precizăm că suma reprezintă plafonul indemnizației calculat din numărul maxim de ședințe pentru care se vor achita indemnizații.

$16 \text{ membri} * 34\,850 \text{ lei} * 1/10 * 4 \text{ ședințe} * 12 \text{ luni} = 2\,676,4 \text{ mii lei}$ - indemnizația

2 676,4 mii lei * 29% = 776,1 mii lei - contribuții de asigurări sociale de stat În total: 3 043,5mii lei (2 676,7 mii lei + 776,1 mii lei).	
b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea	
Nu au fost analizate opțiuni alternative.	
c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizate în acesta	
Din cauza eventualului volum de muncă mai mare decât cel preconizat pe care îl va avea noul colegiu, ar fi analizată și soluția detașării membrilor procurori, însă acest aspect ar presupune o sarcină mai mare pentru ceilalți procurori din sistem. O altă alternativă ar fi majorarea membrilor în cadrul colegiului de la 7 la 14, adică prin sporirea numărului de reprezentanți ai procurorilor, însă fără o detașare permanentă.	
d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sînt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi	
Nu este cazul.	
<u>Concluzie</u>	
e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați	
Având în vedere argumentele expuse <i>supra</i>, inclusiv beneficiile care vor fi obținute, considerăm că opțiunea propusă este unica fezabilă și proiectul urmează a fi susținut și adoptat.	
5. Implementarea și monitorizarea	
a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sînt necesare	
Pentru implementarea opțiunii alese este necesar de a modifica Legea nr. 3/2016. Însă, ulterior CSP și PG vor trebui să-și ajusteze cadrul normativ intern, urmând a fi modificate regulamentele de activitate ale Inspecției procurorilor și a Colegiului de etică și disciplină, precum și elaborat/aprobat regulamentul colegiului nou format	
b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea	
Indicatorii de performanță sunt: -numărul de dosare disciplinare examinate; -reducerea numărului de hotărâri pe dosare disciplinare contestate pe temeiuri de procedură;	

-creșterea numărului de hotărâri menținute de CSP și instanțele de judecată pe dosarele disciplinare;
-creșterea gradului de încredere în sistemul răspunderii disciplinare a procurorilor.

c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

Primele schimbări în sistem se vor resimți în decurs de 1 an, cu atingerea maximului efect în decurs de 2-3 ani odată cu procedura de evaluare extraordinară a procurorilor.

Monitorizarea implementării se va face prin analiza ex post a legii și prin studii de cercetare, sondaje evaluări externe etc.

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

Consiliul Superior al Procurorilor;
Procuratura Generală;
Ministerul Finanțelor;
Oficiul Avocatului Poporului;
Consiliul Superior al Magistraturii;
A.O. „Centrul de analiză și prevenire a corupției”;
A.O. „Centrul de Resurse Juridice din Moldova”;
A.O. „Institutul pentru Politici și Reforme Europene”.

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

Potrivit *Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, prezentul proiect de lege urmează a fi consultat și avizat cu instituțiile statului, precum și cu participarea în format larg a societății civile, atât pe pagina web oficială a Ministerului Justiției cât și pe platforma www.particip.gov.md.

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

ANEXĂ

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categorii de impact	Punctaj atribuit		
	Opțiunea propusă	Opțiunea alternativă 1	Opțiunea alternativă 2
Economic			
costurile desfășurării afacerilor			
povara administrativă	-2		
fluxurile comerciale și investiționale			
competitivitatea afacerilor			
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii			
concurența pe piață			

activitatea de inovare și cercetare			
veniturile și cheltuielile publice	-2		
cadrul instituțional al autorităților publice	-2		
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori			
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor			
situația social-economică în anumite regiuni			
situația macroeconomică			
alte aspecte economice			
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă			
nivelul de salarizare	+2		
condițiile și organizarea muncii	+3		
sănătatea și securitatea muncii			
formarea profesională	+2		
inegalitatea și distribuția veniturilor			
nivelul veniturilor populației			
nivelul sărăciei			
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile			
diversitatea culturală și lingvistică			
partidele politice și organizațiile civice			
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea			
modul sănătos de viață al populației			
nivelul criminalității și securității publice	+ 2		
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială			
accesul și calitatea serviciilor educaționale			
accesul și calitatea serviciilor medicale			
accesul și calitatea serviciilor publice administrative			
nivelul și calitatea educației populației			
conservarea patrimoniului cultural			
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale			
accesul și participarea populației în activități sportive			
discriminarea			
alte aspecte sociale			
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon			
calitatea aerului			
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen			
biodiversitatea			
flora			
fauna			
peisajele naturale			
starea și resursele solului			
producerea și reciclarea deșeurilor			
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile			
consumul și producția durabilă			
intensitatea energetică			

eficiența și performanța energetică			
bunăstarea animalelor			
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)			
utilizarea terenurilor			
alte aspecte de mediu			
<i>Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.</i>			
Anexe			
Avizul Ministerului Finanțelor			